

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารายวิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี
ในวิทยาลัยครู สรุปผลการวิจัยมีดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนารายวิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. จุดประสงค์การเรียนการสอน
2. เนื้อหาวิชา
3. กิจกรรมการเรียนการสอน
4. การประเมินผล

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนวิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์ใน
วิทยาลัยครู 36 แห่ง ๆ ละ 2 คน จำนวน 72 คน

2. เครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาโครงสร้างหลักสูตรวิทยาลัยครู วัตถุประสงค์
ของหลักสูตรวิทยาลัยครู วัตถุประสงค์ของหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไปในวิทยาลัยครู โครงการสอนของ
อาจารย์ผู้สอนวิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์ ศึกษาทฤษฎีและแนวคิดต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนารายวิชา
และทฤษฎีต่าง ๆ เกี่ยวกับวิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์ จากเอกสาร ตำรา บทความ ศึกษางานวิจัย
ทั้งในและต่างประเทศ แล้วสร้างแบบสอบถาม 1 ชุด โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่านตรวจสอบความ
ตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และความตรงทางด้านโครงสร้าง (Construct
Validity) เมื่อปรับปรุงแก้ไขข้อความให้เหมาะสมแล้ว จึงนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try
out) กับกลุ่มประชากรที่มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกับประชากรจริง คืออาจารย์ผู้สอนทางด้านศิลปศึกษา
จำนวน 10 ท่าน แล้วนำแบบสอบถามที่ได้ทดลองใช้แล้วมาหาค่าความเที่ยง (Reliability)
ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ซึ่งเป็นการวัดความ

สอดคล้องภายในของครอนบาช (Cronbach) จากการทดลองใช้แบบสอบถามจำนวน 10 ชุด ได้ขนาดสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงแบบสอบถามชุดนี้เท่ากับ 0.9640 ซึ่งเป็นค่าที่ยอมรับได้

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) และเติมคำ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดลำดับจุดประสงค์ในการสอนวิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์ ในตอนท้ายของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามชนิดปลายเปิด เพื่อแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดประสงค์ที่ต้องการเพิ่มเติม

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนารายวิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. จุดประสงค์การเรียนการสอน
2. เนื้อหาวิชา
3. กิจกรรมการเรียนการสอน
4. การประเมินผล

ในตอนท้ายของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-Ended)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามและหนังสือขอความร่วมมือไปยังอาจารย์ผู้สอนวิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์ของวิทยาลัยครู 36 แห่งทั่วประเทศ วิทยาลัยละ 2 ท่าน จำนวนทั้งสิ้น 72 คน โดยการแนบซองเปล่าผนึกตราไปรษณียากร พร้อมชื่อ ที่อยู่ของผู้วิจัย เพื่อความสะดวกในการส่งแบบสอบถามกลับคืนมายังผู้วิจัย ส่วนวิทยาลัยครูที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งได้รับคืนจำนวนทั้งสิ้น 72 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 จากจำนวนประชากรทั้งหมด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดลำดับจุดประสงค์ในการสอนรายวิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์ ข้อใดควรสอนก่อน-หลัง วิเคราะห์จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่เลือกจุดประสงค์ข้อนั้นมากที่สุด

4.3 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนวิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์ วิเคราะห์โดยใช้ค่ามัธยเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.4 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของอาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม จากแบบสอบถามปลายเปิด นำมาสรุปและอภิปรายผลในรูปความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไป

อาจารย์จำนวน 72 คน เป็นชายมากกว่าหญิง ส่วนมากมีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีประสบการณ์ในการสอนวิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์มากกว่า 10 ปี วุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาศิลปศึกษา อาจารย์ส่วนมากจบการศึกษาที่เหมาะสมกับการสอนวิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์ วิชาที่สอนนอกเหนือจากวิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์ คือ วิชาหลักการออกแบบ วิชาจิตรกรรม และ วิชาประวัติศาสตร์ศิลป์

อาจารย์ส่วนมากมีความสนใจเข้าร่วมอบรมเกี่ยวกับวิชาศิลปะ วิชาที่ถนัดส่วนมาก คือ วิชาจิตรกรรมและวิชาหลักการออกแบบ ซึ่งวิชาจิตรกรรมและวิชาหลักการออกแบบ มีเนื้อหาเกี่ยวกับวิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์ จึงอาจกล่าวได้ว่า อาจารย์ที่มีความถนัดทางด้านวิชาจิตรกรรม วิชาออกแบบ และวิชาอื่น ๆ ในสาขาศิลปศึกษาสามารถสอนวิชานี้ได้ ตำราที่ผู้สอนใช้ประกอบการสอน ส่วนมากใช้ตำราที่เห็นว่าเหมาะสม เช่น ศิลปนิยม หลักการออกแบบ ประวัติศาสตร์ศิลป์ ทั้งนี้เพราะวิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์มีเนื้อหาหลากหลาย และตำราเกี่ยวกับวิชานี้โดยตรงมีไม่มากนัก อาจารย์ส่วนมากมีความเห็นว่า เนื้อหาวิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์ควรได้รับการปรับปรุงให้เหมาะสมกับจุดประสงค์รายวิชา และการแสวงหาความรู้เกี่ยวกับวิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์ของอาจารย์ส่วนมากคือ การอ่านตำราที่เกี่ยวกับวิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์ ซึ่งสอดคล้องกับการใช้เอกสารและตำราประกอบการสอนวิชานี้ อาจารย์ส่วนมากใช้ตำราที่เหมาะสมในการสอนวิชา สุนทรียะทางทัศนศิลป์ มาประกอบการสอนวิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์ โดยอาจารย์ส่วนใหญ่เลือกใช้ ตำราเรื่อง ศิลปะนิยม หลักการออกแบบ ความเข้าใจในศิลปะ ประวัติศาสตร์ศิลป์

2. สรุปความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับการจัดลำดับจุดประสงค์ในการสอนรายวิชา สุนทรียะทางทัศนศิลป์

จุดประสงค์ในการสอนวิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์ เรียงลำดับดังนี้

1. ให้ความรู้เกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์เบื้องต้น
2. ให้ความเข้าใจความหมายของศิลปะ
3. ให้เข้าใจความหมายและขอบข่ายของงานทัศนศิลป์
4. ให้เข้าใจทฤษฎีเบื้องต้นทางทัศนศิลป์
5. ให้ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการสร้างสรรคผลงานศิลปะ
6. ให้มีประสบการณ์ในการรับรู้ความงามทางทัศนศิลป์
7. ให้สามารถวิจารณ์ความงามจากทัศนศิลป์ได้
8. ให้ความรู้เกี่ยวกับยุคสมัยของศิลปะไทย
9. ให้ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของศิลปะไทย

10. ให้เข้าใจและ เห็นคุณค่าของศิลปะพื้นบ้าน
11. ให้มีความรู้เกี่ยวกับวัสดุที่ใช้ในงานทัศนศิลป์
12. ให้รู้จักประวัติและผลงานของศิลปินที่มีชื่อเสียงของโลก
13. ให้รู้จักประวัติและผลงานของศิลปินที่มีชื่อเสียงของประเทศไทย
14. ให้มีความรู้เกี่ยวกับศิลปะตะวันตกพอ
15. ให้มีความรู้เกี่ยวกับศิลปะสมัยใหม่
16. ให้สามารถนำความรู้ทางสุนทรียะทางทัศนศิลป์ไปปรับปรุงใช้ในชีวิตประจำวัน

จุดประสงค์ในการสอนวิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์ที่ควรเพิ่มเติม อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความเห็นว่าควรเพิ่มจุดประสงค์ต่อไปนี้

1. ให้เข้าใจความแตกต่างของความงามตามธรรมชาติและ ความงามของศิลปะ
2. สามารถเปรียบเทียบศิลปะไทยกับศิลปะตะวันตกได้
3. ให้เข้าใจและ เห็นคุณค่าของงานวิจิตรศิลป์และศิลปะประยุกต์
4. ให้มีความสามารถในการสร้างสรรค์งานศิลปะขั้นพื้นฐานได้
5. ให้มีความรู้เกี่ยวกับวิวัฒนาการของมนุษย์
6. ให้สามารถใช้ความรู้ทางสุนทรียศาสตร์กับศิลปะแขนงอื่น ๆ ได้

3. สรุปความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับการพัฒนาจุดประสงค์การเรียนการสอน

เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผล ของรายวิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์ โดยเรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยของจุดประสงค์ เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน การประเมินผล สำหรับจุดประสงค์การเรียนการสอน ได้แสดงระดับความคิดเห็นของอาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย ในส่วนของเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน การประเมินผล ได้เรียงตามลำดับความสำคัญตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม ดังต่อไปนี้

1. ให้มีความเข้าใจความหมายของศิลปะ

จุดประสงค์ นี้ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด

X = 4.71

เนื้อหา ควรให้ความสำคัญของเนื้อหาต่าง ๆ เรียงตามลำดับ ดังนี้

1. ความหมายของศิลปะ
2. ความสำคัญของศิลปะกับมนุษย์
3. ความหมายและขอบข่ายของวิจิตรศิลป์
4. ความหมายและขอบข่ายของศิลปะประยุกต์

เรียงลำดับดังนี้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน ควรให้ความสำคัญในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ

- ผู้สอน
1. การสอนแบบบรรยาย
 2. การสอนแบบอภิปราย
 3. การสอนแบบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
- ผู้เรียน
1. ดูภาพสไลด์ประเภทของงานศิลปะ
 2. ค้นคว้าจากเอกสารตำรา
 3. อภิปรายในชั้นเรียน
 4. สะสมภาพงานศิลปะประเภทต่าง ๆ

การประเมินผล ควรให้ความสำคัญในการประเมินผล เรียงตามลำดับดังนี้

1. การทดสอบปลายภาค
2. การตรวจผลงาน
3. การสังเกต โดยการสรุปหน้าชั้นเป็นรายบุคคล

2. ให้เข้าใจความหมายและขอบข่ายของงานทัศนศิลป์

จุดประสงค์นี้อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด $X = 4.67$ เนื้อหา ควรให้ความสำคัญในการศึกษาเนื้อหาต่าง ๆ เรียงตามลำดับดังนี้

1. ความหมายของทัศนศิลป์
2. ขอบข่ายของงานจิตรกรรม
3. ขอบข่ายของงานประติมากรรม
4. ขอบข่ายของงานสถาปัตยกรรม
5. ขอบข่ายของงานภาพพิมพ์

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน ควรให้ความสำคัญในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ

เรียงลำดับดังนี้

- ผู้สอน
1. การสอนแบบบรรยาย
 2. การสอนแบบอภิปราย
 3. การสอนแบบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

- ผู้เรียน
1. ดูภาพสไลด์งานศิลปะประเภทต่าง ๆ
 2. ศึกษาเอกสารที่
 3. สะสมภาพงานทัศนศิลป์โดยจัดแบ่งเป็นประเภท
 4. ให้ผู้เรียนทำรายงานการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

การประเมินผล ควรให้ความสำคัญในการประเมินผล เรียงตามลำดับดังนี้

1. การทดสอบปลายภาค
2. การตรวจผลงาน
3. การสังเกตโดยการสรุปหน้าชั้นเป็นรายบุคคล

3. ให้สามารถนำความรู้ทางสุนทรียะทางทัศนศิลป์ไปปรับปรุงใช้ในชีวิตประจำวัน
- จุดประสงค์นี้อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด

$$X = 4.65$$

เนื้อหา ควรให้ความสำคัญในการศึกษาเนื้อหาต่าง ๆ เรียงตามลำดับดังนี้

1. ศิลปะการแต่งกาย
2. จิตวิทยาการใช้สี
3. ศิลปะการตกแต่งบ้าน

กิจกรรมการเรียนการสอน ควรให้ความสำคัญในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ เรียงลำดับดังนี้

- ผู้สอน
1. การสอนแบบบรรยาย
 2. การสอนแบบอภิปราย
 3. การสอนแบบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
- ผู้เรียน
1. ดูภาพสไลด์การตกแต่งบ้าน
 2. ดูภาพสไลด์การแต่งกาย
 3. สะสมภาพการตกแต่งบ้าน
 4. สะสมภาพการแต่งกาย
 5. ค้นคว้ารายงาน

การประเมินผล ควรให้ความสำคัญในการประเมินผล เรียงตามลำดับดังนี้

1. การทดสอบปลายภาค
2. การตรวจผลงาน
3. การสังเกตโดยการสรุปหน้าชั้นเป็นรายบุคคล

ข้อเสนอแนะ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะว่า จุดประสงค์ข้อนี้สามารถทดสอบผู้เรียนได้ว่ามีความเข้าใจในสุนทรียะทางทัศนศิลป์ดีเพียงใด ฉะนั้นควรให้นักศึกษาได้ทดลองปฏิบัติงานศิลปะจริง ๆ จะทำให้นักศึกษามีความเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น และควรให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในความรู้พื้นฐานทางศิลปะอย่างกว้าง ๆ ให้เกิดความรู้สึกที่ตึงงามต่อศิลปะ

4. ใ้ให้มีประสบการณ์ในการรับรู้ความงามทางทัศนศิลป์

จุดประสงค์นี้ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด

X = 4.56

เนื้อหา ควรให้ความสำคัญในการศึกษาเนื้อหาต่าง ๆ เรียงตามลำดับดังนี้

1. กระบวนการรับรู้ความงาม
2. มนุษย์และประสบการณ์สุนทรียะ
3. ทฤษฎีการรับรู้ความงามทางทัศนศิลป์
4. ความหมายของการรับรู้
5. ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้

เรียงลำดับดังนี้

กิจกรรมการเรียนการสอน ควรให้ความสำคัญในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ

ผู้สอน	1. การสอนแบบบรรยาย 2. การสอนแบบอภิปราย 3. การสอนแบบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง 4. การสอนแบบสาธิต
ผู้เรียน	1. ดูภาพสไลด์ความงามของธรรมชาติและความงามของทัศนศิลป์ 2. ฝึกปฏิบัติมองภาพงานศิลปะในรูปแบบต่าง ๆ 3. ศึกษาเอกสารที่ 4. ค้นคว้าเพิ่มเติมจากเอกสารตำรา

การประเมินผล ควรให้ความสำคัญในการประเมินผล เรียงตามลำดับดังนี้

งามของงานศิลปะ

1. การทดสอบโดยการดูภาพความงามของธรรมชาติและความ
2. การซักถามจากการฝึกปฏิบัติมองภาพงานศิลปะในรูปแบบต่าง ๆ
3. การตรวจผลงาน

5. ให้มีความรู้เกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์เบื้องต้น

จุดประสงค์นี้อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมมาก

X = 4.47

เนื้อหา ควรให้ความสำคัญในการศึกษาเนื้อหาต่าง ๆ เรียงตามลำดับดังนี้

1. ความหมายของสุนทรียศาสตร์
2. ทฤษฎีเกี่ยวกับความงาม
3. สุนทรียศาสตร์กับผลงานศิลปะ
4. แนวทางการศึกษาสุนทรียศาสตร์
5. ความงามในธรรมชาติของนักปรัชญา
6. ประวัติความเป็นมาของสุนทรียศาสตร์
7. สุนทรียศาสตร์กับปรัชญา

กิจกรรมการเรียนการสอน ควรให้ความสำคัญในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ

เรียงลำดับดังนี้

- ผู้สอน
1. การสอนแบบอภิปราย
 2. การสอนแบบบรรยาย
 3. การสอนแบบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
- ผู้เรียน
1. ค้นคว้าจากเอกสารตำรา
 2. เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมในแต่ละข้อเนื้อหา
 3. สรุปหน้าชั้นเป็นรายบุคคล

การประเมินผล ควรให้ความสำคัญในการประเมินผล เรียงตามลำดับดังนี้

1. การทดสอบปลายภาค
2. การตรวจผลงาน
3. การสังเกตโดยการสรุปหน้าชั้นเป็นรายบุคคล

6. ให้เข้าใจทฤษฎีเบื้องต้นของทัศนศิลป์

จุดประสงค์นี้อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมมาก

X = 4.40

เนื้อหา ควรให้ความสำคัญในการศึกษาเนื้อหาต่าง ๆ เรียงตามลำดับดังนี้

1. องค์ประกอบทางทัศนศิลป์ (Elements of Art)
2. หลักการจัดองค์ประกอบทางทัศนศิลป์ (Composition)

กิจกรรมการเรียนการสอน ควรให้ความสำคัญในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ

เรียงลำดับดังนี้

- ผู้สอน
1. การสอนแบบบรรยาย
 2. การสอนแบบสาธิต
 3. การสอนแบบอภิปราย

- ผู้เรียน
1. ให้ผู้เรียนอธิบายหลักการจัดองค์ประกอบของผลงานทัศนศิลป์
 2. ให้ผู้เรียนบอกส่วนประกอบของผลงานทัศนศิลป์
 3. ให้ผู้เรียนจัดองค์ประกอบทางศิลปะให้เกิดความงาม

การประเมินผล ควรให้ความสำคัญในการประเมินผล เรียงตามลำดับดังนี้

1. การตรวจผลงาน
2. การทดสอบปลายภาค

ข้อเสนอแนะ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะว่า ควรเพิ่มเติมเรื่องทฤษฎีสี และหลักการใช้สี เพราะเป็นเนื้อหาที่มีรายละเอียดมาก และเรื่องการใช้สี นักศึกษาสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

7. ให้สามารถวิจารณ์ความงามจากทัศนศิลป์ได้

จุดประสงค์นี้อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมมาก

X = 4.39

เนื้อหา ควรให้ความสำคัญในการศึกษาเนื้อหาต่าง ๆ เรียงตามลำดับดังนี้

1. หลักในการวิจารณ์งานศิลปะ
2. ขั้นตอนการวิจารณ์งานศิลปะ
3. ความหมายของศิลปะวิจารณ์
4. คุณสมบัติของนักวิจารณ์ที่ดี

เรียงลำดับดังนี้

กิจกรรมการเรียนการสอน ควรให้ความสำคัญในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ

- ผู้สอน
1. การสอนแบบบรรยาย
 2. การสอนแบบอภิปราย
 3. การสอนแบบให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
 4. การสอนแบบสาธิต

- ผู้เรียน
1. ปฏิบัติการวิจารณ์งานศิลปะ
 2. ค้นคว้าเพิ่มเติมจากเอกสารตำรา

การประเมินผล ควรให้ความสำคัญในการประเมินผล เรียงตามลำดับดังนี้

1. การทดสอบวิจารณ์งานศิลปะตามหลักการวิจารณ์
2. การตรวจผลงาน

8. ให้มีความรู้เกี่ยวกับลักษณะของศิลปะไทย

จุดประสงค์นี้ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมมาก

X = 4.33

เนื้อหา ควรให้ความสำคัญในการศึกษาเนื้อหาต่าง ๆ เรียงตามลำดับดังนี้

1. ความงามและลักษณะของจิตรกรรมไทย
2. ความงามและลักษณะของสถาปัตยกรรมไทย
3. ความงามและลักษณะของประติมากรรมไทย
4. ความงามและลักษณะของทัศนศิลป์

กิจกรรมการเรียนการสอน ควรให้ความสำคัญในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ

เรียงลำดับดังนี้

- ผู้สอน
1. การสอนแบบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
 2. การสอนแบบบรรยาย
 3. การสอนแบบอภิปราย

- ผู้เรียน
1. ดูภาพงานศิลปะไทยจากสไลด์
 2. ศึกษานอกสถานที่
 3. สะสมภาพงานศิลปะไทย

การประเมินผล ควรให้ความสำคัญในการประเมินผล เรียงตามลำดับดังนี้

1. การทดสอบปลายภาค
2. การตรวจผลงาน
3. การสังเกตจากการอภิปรายในชั้นเรียน

ข้อเสนอแนะ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะว่า กิจกรรมการเรียนการสอนนอกจากบรรยายและดูภาพจากสไลด์แล้ว ควรใช้สื่ออื่น ๆ ประกอบด้วย เช่น วัสดุทัศนแผ่นใส หรืองานของจริง และอาจพานักศึกษาไปศึกษานอกสถานที่ในแหล่งที่มีงานศิลปกรรมไทยโบราณ เพื่อให้นักศึกษาได้เห็นขั้นตอนการสร้างสรรคงานศิลปะไทยโบราณ เช่น ศูนย์ศิลปาชีพ กองหัตถศิลป์ เป็นต้น

9. ให้ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการสร้างสรรคผลงานศิลปะ

จุดประสงค์นี้ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมมาก

X = 4.25

เนื้อหา ควรให้ความสำคัญในการศึกษาเนื้อหาต่าง ๆ เรียงตามลำดับดังนี้

1. ทฤษฎีการแสดงออกทางอารมณ์ (Emotional Style)
2. ทฤษฎีการนิยมรูปทรง (Formal Style)
3. ทฤษฎีการลอกเลียนแบบ (Imitational Style)

กิจกรรมการเรียนการสอน ควรให้ความสำคัญในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ

เรียงลำดับดังนี้

- ผู้สอน
1. การสอนแบบบรรยาย
 2. การสอนแบบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
 3. การสอนแบบอภิปราย

ผู้เรียน

1. ดูภาพสไลด์ผลงานศิลปะในรูปแบบต่าง ๆ คือ งานศิลปะที่สร้างขึ้นโดยการลอกเลียนแบบ งานศิลปะที่สร้างขึ้นโดยการเน้นรูปทรง และงานศิลปะที่เน้นการแสดงออกทางอารมณ์

2. อภิปรายถึงรูปแบบของงานศิลปะที่ชื่นชอบ
3. ทำรายงานโดยการศึกษาผลงานของศิลปินที่ชื่นชอบว่าใช้หลัก

ทฤษฎีการสร้างสรรคแบบใด

การประเมินผล ควรให้ความสำคัญในการประเมินผล เรียงตามลำดับดังนี้

1. การทดสอบโดยผู้เรียนสามารถบอกได้ว่า งานศิลปะที่ตนชื่นชอบใช้หลักการทฤษฎีการสร้างสรรค์แบบใด
2. การตรวจผลงาน

10. ให้มีความรู้เกี่ยวกับศิลปะสมัยใหม่

จุดประสงค์นี้อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมมาก

X = 4.14

เนื้อหา ควรให้ความสำคัญในการศึกษาเนื้อหาต่าง ๆ เรียงตามลำดับดังนี้

1. ศิลปะนามธรรม
2. ศิลปะอิมเพรสชันนิสม์
3. ศิลปะเรียลลิสม์
4. ศิลปะนีโอคลาสสิก
5. ศิลปะโรแมนติก
6. ศิลปะเซอเรียลลิสม์
7. ศิลปะคิวบิมส์
8. ศิลปะอ็อบอาร์ต
9. ศิลปะป๊อปอาร์ต
10. ศิลปะโฟวิส

เรียงลำดับดังนี้

กิจกรรมการเรียนการสอน ควรให้ความสำคัญในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ

ผู้สอน	1. การสอนแบบบรรยาย
	2. การสอนแบบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
	3. การสอนแบบอภิปราย
ผู้เรียน	1. ดูภาพสไลด์ผลงานศิลปะสมัยใหม่
	2. ค้นคว้ารายงาน

การประเมินผล ควรให้ความสำคัญในการประเมินผล เรียงตามลำดับดังนี้

1. การทดสอบปลายภาค
2. การสังเกตจากการอภิปรายในชั้นเรียน
3. การตรวจผลงาน

ข้อเสนอแนะ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะว่า จุดประสงค์ในข้อนี้ เนื้อหาศิลปะสมัยใหม่ ลัทธิต่าง ๆ มีความหลากหลายมาก ฉะนั้นการเรียนการสอนซึ่งมีเวลาในจุดประสงค์ข้อนี้ไม่มากนัก ซึ่งทำให้ไม่สามารถอธิบายโดยละเอียดได้ จึงต้องรวบรัดซึ่งทำให้ผู้เรียน สับสน เนื่องจากไม่มีพื้นฐานความรู้ทางศิลปะมาก่อน ควรหาวิธีการที่จะให้ผู้เรียนสามารถจดจำ จุดเด่นของงานศิลปะแต่ละลัทธิให้ได้ และรู้จักศิลปินที่สำคัญบางคนในแต่ละลัทธิ รวมทั้งเข้าใจใน สาระสำคัญที่ศิลปินแต่ละลัทธิต้องการแสดงออกมาให้ปรากฏ เนื้อหาที่กำหนดไว้มีมากเกินไปอาจ สอนได้ไม่หมดในแต่ละเทอม

11. ให้มีความรู้เกี่ยวกับยุคสมัยของศิลปะไทย

จุดประสงค์นี้อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมมาก

X = 4.12

เนื้อหา ควรให้ความสำคัญในการศึกษาเนื้อหาต่าง ๆ เรียงตามลำดับดังนี้

1. ศิลปะรัตนโกสินทร์
2. ศิลปะอยุธยา
3. ศิลปะสุโขทัย
4. ศิลปะ เชียงแสน
5. ศิลปะอู่ทอง
6. ศิลปะลพบุรี
7. ศิลปะก่อนประวัติศาสตร์
8. ศิลปะศรีวิชัย
9. ศิลปะทวาราวดี

กิจกรรมการเรียนการสอน ควรให้ความสำคัญในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ

เรียงลำดับดังนี้

ผู้สอน	1. การสอนแบบบรรยาย
	2. การสอนแบบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
	3. การสอนแบบอภิปราย
ผู้เรียน	1. ดูภาพศิลปะไทยยุคสมัยต่าง ๆ จากสไลด์
	2. ศึกษานอกสถานที่
	3. ค้นคว้าจากเอกสารตำรา
	4. ทำรายงาน

การประเมินผล ควรให้ความสำคัญในการประเมินผล เรียงตามลำดับดังนี้

1. การซักถามจากการดูภาพศิลปะไทยยุคสมัยต่าง ๆ จากสไลด์
2. การทดสอบปลายภาค
3. การสังเกตจากการอภิปรายในชั้นเรียน
4. การตรวจผลงาน

ข้อเสนอแนะ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะว่า ควรพานักศึกษาออกไปศึกษาออกสถานที่ ซึ่งเป็นสถานที่จริงในประวัติศาสตร์จะทำให้เข้าใจดียิ่งขึ้นและควรเพิ่มเติมหัวข้อเกี่ยวกับการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทย โดยให้นักศึกษาได้ตระหนักถึงคุณค่าของศิลปกรรมไทยโบราณ และควรเน้นเนื้อหาทางสุนทรียะของศิลปะแต่ละสมัย ไม่ควรเน้นประวัติศาสตร์ศิลป์

12. ให้รู้จักประวัติและผลงานของศิลปินที่มีชื่อเสียงของประเทศไทย
จุดประสงค์นี้ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมมาก

X = 4.11

เนื้อหา ควรให้ความสำคัญในการศึกษาเนื้อหาต่าง ๆ เรียงตามลำดับดังนี้

1. ประวัติและผลงานของศิลปินไทยที่มีชื่อเสียงด้านจิตรกรรม
2. ประวัติและผลงานของศิลปินไทยที่มีชื่อเสียงด้านประติมากรรม
3. ประวัติและผลงานของศิลปินไทยที่มีชื่อเสียงด้านสถาปัตยกรรม
4. ประวัติและผลงานของศิลปินไทยที่มีชื่อเสียงด้านภาพพิมพ์

เรียงลำดับดังนี้

กิจกรรมการเรียนการสอน ควรให้ความสำคัญในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ

ผู้สอน	1. การสอนแบบบรรยาย
	2. การสอนแบบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
	3. การสอนแบบอภิปราย
ผู้เรียน	1. ดูภาพสไลด์ผลงานของศิลปินไทยที่มีชื่อเสียงในด้านงานทัศนศิลป์
	2. วิเคราะห์ผลงานของศิลปินที่สนใจ
	3. ค้นคว้ารายงาน

การประเมินผล ควรให้ความสำคัญในการประเมินผล เรียงตามลำดับดังนี้

1. การสังเกตจากการอภิปรายในชั้นเรียน

2. การทดสอบปลายภาค
3. การตรวจผลงาน

ข้อเสนอแนะ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะว่า ควรพานักศึกษาไปศึกษา
นอกสถานที่ เพื่อไปศึกษางานศิลปกรรมแขนงต่าง ๆ เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม หรือสถาปัตยกรรม
ในสถานที่จริง หรือไปชมพิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ และงานแสดงผลงานทางศิลปกรรม แล้วทำรายงานส่ง

13. ให้เข้าใจและเห็นคุณค่าของศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน
จุดประสงค์นี้อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าเป็นเหมาะสมมาก

X = 4.07

เนื้อหา ควรให้ความสำคัญในการศึกษาเนื้อหาต่าง ๆ เรียงตามลำดับดังนี้

1. คุณค่าและการอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน
2. ความหมายของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน
3. ประเภทของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน
4. งานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านภาคต่าง ๆ ของไทย

กิจกรรมการเรียนการสอน ควรให้ความสำคัญในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ

เรียงลำดับดังนี้

- ผู้สอน
1. การศึกษานอกสถานที่
 2. การสอนแบบบรรยาย
 3. การสอนแบบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
 4. การสอนแบบอภิปราย
- ผู้เรียน
1. ดูภาพสไลด์งานงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านภาคต่าง ๆ
 2. ศึกษานอกสถานที่โดยไปชมศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านตามความสนใจ
 3. ทำรายงาน

การประเมินผล ควรให้ความสำคัญในการประเมินผล เรียงตามลำดับดังนี้

1. การทดสอบปลายภาค
2. การสังเกตจากการอภิปรายในชั้นเรียน
3. การตรวจผลงาน

ข้อเสนอแนะ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะว่า ควรใช้สื่อการสอนที่มีความหลากหลาย เช่น ของจริง วัสดุทัศน และการศึกษานอกสถานที่ที่มีความจำเป็นมากเพราะนักศึกษาจะได้เห็นสภาพแวดล้อมของแหล่งผลิตงานศิลปหัตถกรรมและขั้นตอนการผลิต โดยเฉพาะนักศึกษาวิทยาลัยครูในจังหวัดต่าง ๆ สามารถน่านักศึกษาไปชมแหล่งผลิตในจังหวัดนั้น ๆ และใกล้เคียงได้ ซึ่งจะนำมาซึ่งความรู้ความเข้าใจในงานหัตถกรรมและเห็นคุณค่าของงานหัตถกรรมด้วย การทำรายงานสามารถให้นักศึกษาไปศึกษาในแหล่งนั้น

14. ให้มีความรู้เกี่ยวกับวัสดุที่ใช้ในงานทัศนศิลป์

จุดประสงค์นี้อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมมาก

X = 3.97

เนื้อหา ควรให้ความสำคัญในการศึกษาเนื้อหาต่าง ๆ เรียงตามลำดับดังนี้

1. วัสดุในการสร้างงานทัศนศิลป์ประเภทจิตรกรรม
2. วัสดุในการสร้างงานทัศนศิลป์ประเภทประติมากรรม
3. วัสดุในการสร้างงานทัศนศิลป์ประเภทภาพพิมพ์
4. วัสดุในการสร้างงานทัศนศิลป์ประเภทสถาปัตยกรรม
5. การรักษาเครื่องมือในการสร้างงานทัศนศิลป์

กิจกรรมการเรียนการสอน ควรให้ความสำคัญในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ

เรียงลำดับดังนี้

- ผู้สอน
1. การสอนแบบบรรยาย
 2. การสอนแบบอภิปราย
 3. การสอนแบบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

- ผู้เรียน
1. ดูภาพสไลด์วัสดุในการสร้างงานทัศนศิลป์ประเภทต่าง ๆ
 2. ค้นคว้ารายงาน

การประเมินผล ควรให้ความสำคัญในการประเมินผล เรียงตามลำดับดังนี้

1. การทดสอบปลายภาค
2. การตรวจผลงาน
3. การสังเกตจากการอภิปรายในชั้นเรียน

ข้อเสนอแนะ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะว่า วัสดุที่ใช้ในงานทัศนศิลป์ อาจารย์ผู้สอนควรนำของจริงมาให้ให้นักศึกษาดูมากกว่าดูจากสไลด์ และให้นักศึกษาได้จับต้องหรือสัมผัส รวมทั้งสาธิตวิธีการใช้ให้นักศึกษาดู จะทำให้นักศึกษาสามารถเข้าใจในวัสดุแต่ละชนิดได้เป็นอย่างดี

15. ให้มีความรู้เกี่ยวกับศิลปะตะวันตก

จุดประสงค์นี้ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมมาก

X = 3.82

เนื้อหา ควรให้ความสำคัญในการศึกษาเนื้อหาต่าง ๆ เรียงตามลำดับดังนี้

1. ศิลปะเรอเนอซองส์
2. ศิลปะกรีก
3. ศิลปะอียิปต์
4. ศิลปะโกธิก
5. ศิลปะโรมัน
6. ศิลปะยุคก่อนประวัติศาสตร์
7. ศิลปะบารอก

กิจกรรมการเรียนการสอน ควรให้ความสำคัญในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ

เรียงลำดับดังนี้

ผู้สอน	1. การสอนแบบบรรยาย
	2. การสอนแบบอภิปราย
	3. การสอนแบบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
ผู้เรียน	1. ดูภาพสไลด์งานศิลปะตะวันตกในสมัยต่าง ๆ
	2. ค้นคว้ารายงาน
	3. สะสมภาพศิลปะตะวันตกในยุคสมัยต่าง ๆ

การประเมินผล ควรให้ความสำคัญในการประเมินผล เรียงตามลำดับดังนี้

1. การทดสอบปลายภาค
2. การสังเกตจากการอภิปรายในชั้นเรียน
3. การตรวจผลงาน

ข้อเสนอแนะ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะว่า ควรเน้นเนื้อหาทาง

สุนทรียะของศิลปะแต่ละสมัย ไม่ควรเน้นประวัติศาสตร์ศิลป์ ควรปรับปรุงเนื้อหาให้เหมาะสมกับบุคคลทั่วไป เพราะวิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์เป็นวิชาบังคับที่นักศึกษาทุกคนต้องเรียน

16. ให้อ่านประวัติและผลงานของศิลปินที่มีชื่อเสียงของโลก

จุดประสงค์อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมมาก

X = 3.79

เนื้อหา ควรให้ความสำคัญในการศึกษาเนื้อหาต่าง ๆ เรียงตามลำดับดังนี้

1. ประวัติและผลงานของศิลปินที่มีชื่อเสียงของโลกด้านจิตรกรรม
2. ประวัติและผลงานของศิลปินที่มีชื่อเสียงของโลกด้านประติมากรรม
1. ประวัติและผลงานของศิลปินที่มีชื่อเสียงของโลกด้านสถาปัตยกรรม
1. ประวัติและผลงานของศิลปินที่มีชื่อเสียงของโลกด้านภาพพิมพ์

กิจกรรมการเรียนการสอน ควรให้ความสำคัญในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ

เรียงลำดับดังนี้

- ผู้สอน
1. การสอนแบบบรรยาย
 2. การสอนแบบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
 3. การสอนแบบอภิปราย
- ผู้เรียน
1. ดูภาพสไลด์ผลงานของศิลปินที่มีชื่อเสียงของโลก
 2. สะสมภาพผลงานของศิลปินที่มีชื่อเสียงของโลก
 3. ค้นคว้ารายงาน

การประเมินผล ควรให้ความสำคัญในการประเมินผล เรียงตามลำดับดังนี้

1. การสังเกตจากการอภิปรายในชั้นเรียน
2. การทดสอบปลายภาค
3. การตรวจผลงาน

ข้อเสนอแนะ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะว่า การสอนให้นักศึกษารู้จักประวัติและผลงานของศิลปินที่มีชื่อเสียงเป็นสิ่งที่ดี เพราะนักศึกษาจะได้เห็นผลงานที่มีคุณค่าทางศิลปะ และรู้จักที่มาของผลงานนั้น ๆ แต่ควรเลือกสรรเฉพาะผลงานที่เด่น ๆ ในแต่ละยุคสมัยมาพอสังเขป เพราะนักศึกษาที่เรียนวิชานี้ไม่ใช่เอกศิลปะ แต่ควรรู้จักผลงานของศิลปินในโลกเพื่อเปิดโลกทัศน์ให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

ในการอภิปรายผลการวิจัยนี้ จะอภิปราย ตามลำดับจุดประสงค์ ตามหัวข้อที่อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด และเหมาะสมมากตามลำดับความสำคัญของเนื้อหาสำหรับรายวิชาสุนทรียะทัศนศิลป์ และแสดงความคิดเห็นของการจัดลำดับของหัวข้อการสอน ซึ่งจะปรากฏในการอภิปรายดังต่อไปนี้

1. ให้มีความเข้าใจความหมายของศิลปะ จุดประสงค์ข้อนี้ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุดสามารถอธิบายได้ว่า ผู้เรียนควรจะมี ความเข้าใจความหมายของศิลปะ เพราะการที่จะให้ผู้เรียนเกิดความซาบซึ้งในศิลปะนั้น อันดับแรกควรให้ เข้าใจความหมายของศิลปะ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ Morris Weitz (1697) ที่กล่าวว่าถ้าเราไม่ทราบความหมายของศิลปะและจุดประสงค์ในการสร้างงานศิลปะ เราจะไม่สามารถตอบสนองต่อความงามของศิลปะได้เต็มที่ และอีกประการหนึ่งนักศึกษาที่เรียนวิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์นี้ยัง ไม่มีความรู้พื้นฐานทางศิลปะ มาก่อน เนื่องจากเป็นวิชาพื้นฐานทั่วไปที่นักศึกษาทุกคนต้องเรียน ดังนั้นจึงควรให้ผู้เรียน เข้าใจความหมายของศิลปะ ก่อน เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนวิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์ต่อไป อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นตรงกันว่าควรสอนเป็นลำดับที่ 2 เพราะทัศนศิลป์เป็นส่วนหนึ่งของงานศิลปะ ผู้เรียนจึงควร เข้าใจความหมายของศิลปะ ให้ชัดเจนก่อน

เนื้อหาวิชา อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าควรสอนเนื้อหาเกี่ยวกับความหมายของศิลปะ ความสำคัญของศิลปะกับมนุษย์ ความหมายและขอบข่ายของ วิจิตรศิลป์ ความหมายและขอบข่ายของศิลปะประยุกต์ เนื้อหาวิชาความหมายของศิลปะ นั้นมีความสำคัญมากที่สุด เพราะทำให้ผู้เรียนมีพื้นฐานในการทำ ความเข้าใจ ศิลปะแขนงต่าง ๆ ได้ดีคือเป็นพื้นฐานในการเรียนเนื้อหาเกี่ยวกับความหมายและขอบข่ายของ วิจิตรศิลป์ และศิลปะประยุกต์ด้วยการให้ผู้เรียน เข้าใจความหมายกว้าง ๆ ของศิลปะ ก่อนนั้น สอดคล้องกับแนวความคิดของ Smith and Stanley (อ้างถึงใน Ornstein and Hunhins 1988) ซึ่งกล่าวถึงแนวทางในการจัดลำดับเนื้อหาวิชาว่า ควรเรียนรู้จากส่วนรวมไปหาส่วนย่อย ดังนั้นจึงควรให้ผู้เรียนมีความ เข้าใจความหมายของศิลปะ อย่างกว้าง ๆ ก่อน แล้วจึงสอนเนื้อหาเกี่ยวกับความหมายและขอบข่ายของงาน วิจิตรศิลป์ และศิลปะประยุกต์ เพราะเป็นเนื้อหาที่มีรายละเอียดมาก เพื่อให้ผู้เรียนจะได้ เข้าใจและแบ่งแยกประเภทของงานศิลปะ ได้

กิจกรรมการเรียนการสอน เนื้อหาวิชาในจุดประสงค์ข้อนี้ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า การใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย มีความเหมาะสมมากที่สุด วิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์เป็นวิชาพื้นฐานทั่วไป ที่นักศึกษาทุกคนต้องเรียน นักศึกษาบางคนไม่มีพื้นฐานทางศิลปะมาก่อน ดังนั้นการสอนแบบบรรยายจึงมีความเหมาะสม เพราะผู้สอนจะได้อธิบายถึง ความหมาย

และขอบข่ายของงานศิลปะ ซึ่งมีเนื้อหาละเอียดและเป็นความรู้ใหม่ของผู้เรียน การสอนแบบบรรยายเป็นวิธีการที่เหมาะสม เพราะผู้สอนจะอธิบายเนื้อหาที่ค้นคว้ามาอย่างละเอียดโดยการบรรยายประกอบสไลด์ ผู้เรียนจะได้เข้าใจได้รวดเร็วขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับวิธีการสอนแบบบรรยายของสุภาพ วาดเขียน (2524) ที่กล่าวว่าการสอนวิธีนี้จะได้เรื่องราวและเนื้อหาวิชามาก ในวิชาที่รับสอนจะทำให้เข้าใจเนื้อหาวิชาได้เร็วขึ้น

การประเมินผล อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นว่า การทดสอบปลายภาค มีความเหมาะสมมากที่สุด เพราะจะได้ทดสอบว่าความรู้ในเรื่องความหมายและขอบข่ายของงานศิลปะนั้น ผู้เรียนมีความเข้าใจเพียงใด สามารถแยกประเภทของงานวิจิตรศิลป์และศิลปะประยุกต์ได้หรือไม่ ซึ่งต้องใช้การทดสอบ ซึ่งการทดสอบนั้น บุญธรรม กิจปริคาบวิสุทธิ (2533) กล่าวว่า เป็นเครื่องมือการวัดผลที่สำคัญอย่างหนึ่ง เป็นการนำชุดคำถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เรียนทดสอบ เพื่อจะได้ทราบว่าผู้เรียนมีความเข้าใจถูกต้องหรือไม่ นอกจากนี้การทดสอบปลายภาคยังเป็นการประเมินผลหลังการสอนเมื่อได้ทำการสอนไปจนสิ้นสุดระยะเวลาหนึ่ง เพื่อเป็นการทดสอบว่าผู้เรียนได้บรรลุวัตถุประสงค์จริง (โกวิท ประวาลพุกษ์ และ สมศักดิ์ อินทรเวชญ์, 2523)

2. ให้เข้าใจความหมายและขอบข่ายของงานทัศนศิลป์ จุดประสงค์ข้อนี้ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด สามารถอธิบายได้ว่า ศิลปะทางด้านทัศนศิลป์ เป็นศิลปะที่เราสามารถรับรู้หรือสัมผัสความงามได้ทางการมองเห็น ซึ่งงานทัศนศิลป์มีหลายรูปแบบ แต่ละรูปแบบมีลักษณะที่แตกต่างกันไป จึงมีความจำเป็นที่ผู้เรียนควรจะเข้าใจความหมายและขอบข่ายของงานทัศนศิลป์ ซึ่งสัมพันธ์กับแนวคิดของฉลอง สุนทรนนท์ (2535) ที่ได้กล่าวว่า ศิลปะประเภททัศนศิลป์นับเป็นศิลปะที่มีรูปลักษณะสอดคล้องกับกระบวนการรับรู้ทางประสาทสัมผัสของมนุษย์มากที่สุด เพราะเป็นรูปแบบที่มนุษย์สามารถใช้ประสาทตา หรือการมองเห็นในการรับรู้ และสามารถซาบซึ้งในคุณค่าแห่งสุนทรียะได้อย่างสมบูรณ์และชัดเจน จึงมีความจำเป็นที่ผู้เรียนต้องเข้าใจความหมายและขอบข่ายของงานทัศนศิลป์ เพราะเป็นศิลปะที่เน้นคุณค่าทางด้านสุนทรียภาพเป็นสำคัญ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ควรสอนเป็นลำดับที่ 3 เพราะเมื่อผู้เรียนเข้าใจความหมายของศิลปะแล้ว ควรศึกษารายละเอียดต่อไปว่างานศิลปะแบ่งเป็นกี่ประเภท และใช้อะไรเป็นสื่อกลางในการรับรู้ความงาม ซึ่งงานทัศนศิลป์เป็นศิลปะที่ใช้ตา เป็นสื่อในการรับรู้ความงาม

เนื้อหาวิชา อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าควรสอนเนื้อหาเกี่ยวกับความหมายของทัศนศิลป์ ขอบข่ายของงานจิตรกรรม ขอบข่ายของงานประติมากรรม ขอบข่ายของงานสถาปัตยกรรม และขอบข่ายของงานภาพพิมพ์ เนื้อหาวิชาดังกล่าว อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสมมาก เพราะจุดมุ่งหมายของวิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์นั้น เพื่อให้ผู้เรียนมีความซาบซึ้งในงานศิลปะด้านทัศนศิลป์ ซึ่งงานทัศนศิลป์มีหลายรูปแบบ แต่ละรูปแบบมีความแตกต่างกันไปตามลักษณะของวัสดุและการสร้างสรรค์ เช่น งานจิตรกรรม

ประติมากรรม สถาปัตยกรรม เป็นต้น ดังนั้นผู้เรียนจึงควรเข้าใจถึงขอบข่ายของงานทัศนศิลป์ว่ามีกี่ประเภท แต่ละประเภทมีลักษณะและวิธีการสร้างงานอย่างไร ซึ่งสอดคล้องกับการกำหนดจุดประสงค์ในการสอนวิชาความเข้าใจในทัศนศิลป์ของ Boom and Krathowhl อ้างถึงใน (Ronald H. Silverman, 1972) ที่เสนอจุดประสงค์ในการสอนวิชาความเข้าใจในทัศนศิลป์ ในด้านการวิเคราะห์ว่า ควรให้ผู้เรียนจำแนกแยกแยะประเภทของงานศิลปะ และสื่อความหมายให้ชัดเจน ดังนั้นการให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายและขอบข่ายของงานทัศนศิลป์จึงมีความสำคัญ เพราะผู้เรียนจะได้แยกงานทัศนศิลป์แต่ละประเภทได้

กิจกรรมการเรียนการสอน เนื้อหาวิชาในจุดประสงค์ข้อนี้ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าการสอนแบบบรรยายมีความเหมาะสมมากที่สุด เพราะเนื้อหาเกี่ยวกับความหมายและขอบข่ายของงานทัศนศิลป์มีเนื้อหาที่ละเอียด จึงต้องใช้คำอธิบายที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจลักษณะของงานทัศนศิลป์ประเภทต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการสอน ความซาบซึ้งในศิลปะของ (Johnsen 1978) ที่กล่าวว่า ขั้นตอนที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความซาบซึ้ง ครูต้องนำเสนอรูปแบบของงานทัศนศิลป์ และเทคนิควิธีการสร้างงานทัศนศิลป์ ดังนั้นการบรรยายถึงรูปแบบต่าง ๆ ของงานทัศนศิลป์โดยให้ผู้เรียนดูภาพจากสไลด์จึงมีความจำเป็น นอกจากนี้อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นว่าการสอนแบบศึกษานอกสถานที่ก็มีความสำคัญ แต่จำเป็นน้อยกว่าการสอนแบบบรรยาย เพราะการศึกษานอกสถานที่โดยการให้ผู้เรียนไปชมงานทัศนศิลป์ในพิพิธภัณฑ์ ทำให้ผู้เรียนเกิดความซาบซึ้งได้ เพราะผู้เรียนได้เห็นผลงานจริง แต่เวลาและโอกาสอาจจะไม่อำนวย เพราะบางวิทยาลัยครูอยู่ห่างไกล จึงสามารถทำได้ยาก ดังนั้น หากมีโอกาส ผู้สอนควรนำผู้เรียนไปชมงานทัศนศิลป์ที่แสดงในงานนิทรรศการ หรือที่พิพิธภัณฑ์จะทำให้เกิดความซาบซึ้งได้มากที่สุด

การประเมินผล อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นว่าการทดสอบปลายภาคเรียน มีความเหมาะสมมากที่สุด เพราะเป็นการทดสอบความรู้ความเข้าใจทั้งหมดที่ผู้เรียนได้เรียนมา ว่าผู้เรียนมีความเข้าใจในขอบข่ายของงานทัศนศิลป์ได้ดีเพียงใด และสามารถบอกลักษณะของงานทัศนศิลป์แต่ละประเภทได้ถูกต้องหรือไม่ เช่น งานจิตรกรรมมีกี่มิติ ไข่ัวส์อะไรในการสร้างผลงาน เป็นต้น ซึ่งการวัดผลโดยการทดสอบปลายภาคมีความเหมาะสมกับจุดประสงค์ข้อนี้ เพราะเป็นจุดประสงค์ที่ต้องการให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในความหมายและขอบข่ายของงานทัศนศิลป์ ในจุดประสงค์ข้อนี้ ต้องการวัดความเข้าใจของผู้เรียนในเรื่องความหมายและขอบข่ายของงานทัศนศิลป์ โดยประเมินว่าผู้เรียนสามารถเข้าใจลักษณะของงานทัศนศิลป์แต่ละประเภทได้ถูกต้องหรือไม่ ซึ่งวิรัตน์ พิชญ์ไพบูลย์ (2516) กล่าวว่า เป็นการวัดพัฒนาการของผู้เรียนทางสุนทรียภาพว่า ผู้เรียนรู้และเข้าใจ สามารถแบ่งแยกงานทัศนศิลป์ได้หรือไม่

3. ให้สามารถนำความรู้ทางสุนทรียะทางทัศนศิลป์ไปปรับปรุงใช้ในชีวิตประจำวัน

จุดประสงค์ข้อนี้ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด สามารถอธิบายได้ว่า จุดประสงค์ข้อนี้เป็นการรวบรวมความรู้เกี่ยวกับสุนทรียะทางทัศนศิลป์ที่ผู้เรียนได้ศึกษามาตั้งแต่จุดประสงค์ข้อแรกจนถึงจุดประสงค์ข้อสุดท้าย เพราะจุดประสงค์ในข้อนี้สามารถทดสอบผู้เรียนได้ว่ามีความเข้าใจในความรู้ทางด้านศิลปะและความงาม จนสามารถนำมาใช้ใน ชีวิตประจำวันได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของศิลป์ พีระศรี (2525) ที่กล่าวว่า การที่บุคคลจะมีรสนิยมที่ดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับการศึกษาอบรมให้รู้จักคุณค่าของสิ่งที่มีความงาม ดังนั้นการเรียนจุดประสงค์ข้อนี้ จึงทำให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีรสนิยม และมีอารมณ์อันละเอียดอ่อน มีจิตใจงดงาม ทำให้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ควรสอนเป็นลำดับที่ 16 เพราะเป็นจุดประสงค์ที่สามารถทดสอบได้ว่าผู้เรียนสามารถนำความรู้ทางสุนทรียะทางทัศนศิลป์ไปใช้ได้ดีเพียงใด

เนื้อหาวิชา อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าควรสอนเนื้อหาเกี่ยวกับศิลปะการตกแต่งบ้าน ศิลปะการแต่งกายและจิตวิทยาการใช้สี เนื้อหาดังกล่าวนับว่ามีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันของมนุษย์มาก เนื้อหาเกี่ยวกับศิลปะการตกแต่งบ้านจะทำให้ผู้เรียนสามารถนำเอาหลักการต่าง ๆ ทางศิลปะมาใช้ในการตกแต่งบ้านให้เกิดความสวยงามน่าอยู่ ในเรื่องศิลปะการแต่งกายนั้น เป็นสิ่งสำคัญต่อมนุษย์เพราะการแต่งกายนับเป็นปัจจัยที่จำเป็นในการดำรงชีวิตของมนุษย์ ซึ่งการที่ให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับหลักการแต่งกายจะทำให้ผู้เรียนมีรสนิยมที่ดี และสามารถเลือกใช้เครื่องแต่งกายได้เหมาะสมกับกาลเทศะ เนื้อหาเกี่ยวกับจิตวิทยาการใช้สีมีความสำคัญ เพราะผู้เรียนจะได้นำหลักการไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน เช่น การเลือกเสื้อผ้า ห้องนอน ห้องน้ำ ฯลฯ เป็นต้น เนื้อหาในจุดประสงค์ข้อนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Boom and Krathwohl) อ้างถึงใน (Ronald H. Silverman, 1972) ที่เสนอแนวคิดในการสอนวิชาความเข้าใจในทัศนศิลป์ว่า ควรให้ผู้เรียนนำความคิด กฎเกณฑ์ และทฤษฎีต่าง ๆ ทางศิลปะไปใช้ในสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน จากแนวคิดดังกล่าวจึงมีความจำเป็นที่ผู้สอนควรเน้นในเนื้อหา นี้ เพื่อให้ผู้เรียนจะได้นำไปปรับปรุงใช้ใน ชีวิตประจำวัน

กิจกรรมการเรียนการสอน เนื้อหาวิชาในจุดประสงค์ข้อนี้ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า การสอนแบบบรรยาย มีความเหมาะสมที่สุดเพราะเนื้อหาเกี่ยวกับศิลปะการตกแต่งบ้าน ศิลปะการแต่งกาย และจิตวิทยาการใช้สี ต้องดูภาพสไลด์ประกอบ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจดียิ่งขึ้น ดังนั้นการสอนแบบบรรยาย จึงมีความเหมาะสม ผู้สอนควรเตรียมภาพสไลด์หรือภาพยนตร์เกี่ยวกับการแต่งกาย การตกแต่งบ้าน อาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับการแต่งกายให้เหมาะสมกับรูปร่างและบุคลิก และเรื่องการตกแต่งห้องนอน ห้องรับแขก ฯลฯ ซึ่งการนำภาพสไลด์หรือภาพยนตร์มาประกอบการสอนแบบบรรยาย จะทำให้ห้องเรียนมีชีวิตชีวามากขึ้น (ไพฑูรย์ สีนลาร์ตัน, 2524)

การประเมินผล อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นว่าควรใช้การประเมินผล โดยการทดสอบปลายภาค เพราะจุดประสงค์ข้อนี้เป็นลำดับสุดท้ายที่ผู้เรียนต้องเรียน การทดสอบปลายภาคเรียนจึงมีความเหมาะสมซึ่งจะทดสอบความเข้าใจของผู้เรียนว่าสามารถนำหลักการทางศิลปะมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร จุดประสงค์ข้อนี้ต้องการให้ผู้เรียน นำความรู้ทางสุนทรียะทางทัศนศิลป์ไปปรับปรุงใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งวิรัตน์ พิชญ์ไพฑูลย์ (2516) กล่าวว่า เป็นการวัดพัฒนาการทางด้านการสร้างสรรค์ สามารถคิด คัดแปลง แก้ปัญหาและทำในสิ่งต่าง ๆ ให้ได้ มีคุณค่ามากกว่าเดิม ซึ่งสามารถประเมินผลได้โดยการทดสอบ

4. ให้มีประสบการณ์ในการรับรู้ความงามทางทัศนศิลป์ จุดประสงค์ข้อนี้ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด สามารถอธิบายได้ว่า การให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการรับรู้ความงามทางทัศนศิลป์ ทำให้ผู้เรียนรู้สึกเพลิดเพลิน ฟังพอใจและมีความสุข การได้สัมผัสกับความงามเป็นการยกระดับจิตใจของมนุษย์ ทำให้เป็นผู้มีรสนิยมที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Kreilter and Kreitler (1972) ที่กล่าวว่า ประสบการณ์ทางสุนทรียะ คือการตัดสินใจที่ตัดสินรสนิยมซึ่งสะท้อนออกมาในรูปของความชอบในงานศิลปะชิ้นหนึ่ง ๆ ซึ่งความชอบของแต่ละคนจะแตกต่างกันออกไป ประสบการณ์ทางสุนทรียะจะมีความเพลิดเพลินเป็นส่วนประกอบเสมอ ประสบการณ์ทางสุนทรียะของมนุษย์เป็นผลมาจากการรับรู้ความงามทางทัศนศิลป์ ทำให้มนุษย์เกิดความพอใจมีความสุข จิตใจละเอียดอ่อน มองโลกในแง่ดี เพราะการได้ชื่นชมความงามทำให้จิตใจเบิกบาน เป็นการผ่อนคลายความเครียดที่ได้รับจากชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไปในวิทยาลัยครู ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีและซาบซึ้งในคุณค่าของสังคม ความดี มีความซาบซึ้งในศิลปะและสุนทรียภาพ (หน่วยศึกษานิเทศก์) กรมการฝึกหัดครู, 2536) อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ควรสอนเป็นลำดับที่ 6 เพราะผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับศิลปะพอสมควรแล้ว ควรจะมีความรู้เกี่ยวกับประสบการณ์ในการรับรู้ความงาม เพื่อที่จะได้ซาบซึ้งในงานทัศนศิลป์

เนื้อหาวิชา อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าควรสอนเนื้อหาเกี่ยวกับความหมายของการรับรู้ บัญญัติต่าง ๆ มีอิทธิพลต่อการรับรู้ กระบวนการรับรู้ความงามทางทัศนศิลป์ มนุษย์และประสบการณ์สุนทรียะ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญ เนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการรับรู้ความงามทางทัศนศิลป์มากที่สุด สามารถอธิบายได้ว่า กระบวนการรับรู้เป็นการตีความข่าวสารที่สมองได้รับ การตีความดังกล่าวขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น ประสบการณ์เดิม ความคาดหวัง ในขณะที่ความสนใจ ซึ่งทำให้แต่ละคนรับรู้แตกต่างกันออกไป แม้จะมีสิ่งเร้าสิ่งเดียวกัน (สุปราณี สนธิรัตน์, 2525) การรับรู้ความงามทางทัศนศิลป์ก็เช่นเดียวกัน ต้องขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของผู้เรียนด้วย ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี Constructivist ของ Herman Van Hilmholtz (อ้างใน Winner, 1982) ซึ่งกล่าวว่า การรับรู้ของมนุษย์เป็นผลมาจากการ

คาดเดาและประสบการณ์ที่มีมนุษย์พบเห็นในแต่ละวัน ผู้ที่จะรับรู้ความงามของงานทัศนศิลป์ต้องมีประสบการณ์ และความรู้ที่เกี่ยวข้องกับผลงานทัศนศิลป์นั้น ๆ จึงสามารถเข้าใจความงามและเนื้อหาของงานทัศนศิลป์นั้นได้โดยง่าย วิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์เป็นวิชาพื้นฐานทั่วไป นักศึกษาที่ไม่มีพื้นฐานทางศิลปะที่ต้องเรียนวิชานี้ จะไม่มีพื้นฐานทางศิลปะประสบการณ์ และความสนใจที่แตกต่างกัน ดังนั้นการให้ผู้เรียนทราบถึงกระบวนการรับรู้ความงาม จะทำให้ผู้เรียนรับรู้ความงามทางทัศนศิลป์ได้ง่ายขึ้น ผู้สอนจึงต้องอธิบายถึงกระบวนการรับรู้ความงาม ซึ่งมีหลักการและทฤษฎีในการรับรู้ หลายทฤษฎี เช่น Direct Registration อธิบายว่า การที่ผู้ชมงานศิลปะหรือจิตรกรจะสามารถมองเห็นสิ่งรอบตัวได้นั้น เป็นผลมาจากแสงสว่างที่สะท้อนจากวัตถุมาสู่จากรับภาพภายในลูกนัยน์ตาและระบบประสาท (Gibson, 1979 อ้างใน Winner, 1982) ทฤษฎี Constructivist อธิบายว่าการชมภาพจิตรกรรมให้เกิดความซาบซึ้ง ต้องอาศัยความรู้ ความเข้าใจในรูปลักษณะของวัตถุที่ปรากฏอยู่ในภาพจิตรกรรมเป็นพื้นฐาน เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจในเนื้อหาของภาพจิตรกรรมนั้น (winner, 1982) ส่วนทฤษฎี Gestalt อธิบายว่า การรับรู้ภาพของมนุษย์อยู่ภายใต้กฎของความเรียบง่าย เราจะรับรู้ภาพในลักษณะของภาพรวมเสียก่อนแล้วจึงศึกษารายละเอียด ดังนั้นการให้ผู้เรียนเข้าใจทฤษฎีการรับรู้จะทำให้ผู้เรียนสามารถชื่นชมความงามของทัศนศิลป์ได้ถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของบอดด์รนต์ พิชญไพบูลย์ (2536) ซึ่งกล่าวว่าทฤษฎีการรับรู้ทางศิลปะจะช่วยอธิบายให้เข้าใจถึงการสื่อเนื้อหาในงานศิลปะ ได้อย่างสมบูรณ์ ตามความประสงค์ของจิตรกรผู้สร้างงานศิลปะ ดังนั้น การศึกษาถึงกระบวนการรับรู้ความงามจึงมีความสำคัญ เพราะเมื่อผู้เรียนสามารถรับรู้ความงามและมีความชื่นชมในศิลปะแล้ว จะทำให้เป็นผู้ที่มีจิตใจละเอียดอ่อน เป็นคนที่มีคุณค่าต่อสังคมและดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

กิจกรรมการเรียนการสอน เนื้อหาวิชาในจุดประสงค์ข้อนี้ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นว่าการสอนแบบบรรยายมีความเหมาะสมมากที่สุด เพราะการบรรยายจะทำให้ผู้เรียน เกิดความเข้าใจในกระบวนการรับรู้ความงามว่าเกิดขึ้นได้อย่างไร นอกจากนี้เนื้อหาวิชาในข้อนี้ยังเหมาะสมที่จะนำผู้เรียนไปศึกษานอกสถานที่ เพราะจะทำให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับความงามของธรรมชาติ และงานศิลปะในสถานการณ์จริง ผู้เรียนจะได้ตอบสนองต่อความงามได้อย่างเต็มที่ ซึ่งไพฑูริย์ สีนลารัตน์ (2524) กล่าวว่า การศึกษานอกสถานที่จะมีจุดมุ่งหมายที่จะให้ผู้เรียนได้เห็นสภาพที่แท้จริงของสิ่งที่ศึกษา ได้สัมผัสกับของจริงและ เป็นการ เปลี่ยนบรรยากาศของชั้นเรียนอีกด้วย

การประเมินผล อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าการประเมินผล โดยการทดสอบให้ผู้เรียนดูภาพความงามของธรรมชาติและ ความงามของงานศิลปะ แล้วบรรยายความรู้สึก ทั้งนี้เพราะการที่ผู้เรียนจะเกิดประสบการณ์ทางสุนทรียะได้ ต้องเกิดจากการรับรู้ความงามของงานศิลปะหรือธรรมชาติทั้งคางาม (สุเชาว์ พลอยชุม 2534) นอกจากนี้ยังต้องประเมินผล

โดยการตรวจผลงาน โดยผลงานนั้นอาจเป็นงานที่ผู้เรียนได้รับมอบหมายจากการทำรายงาน เช่น รายงานเรื่อง มนุษย์และประสบการณ์ทางสุนทรียะ ผู้สอนมอบหมายงานให้ไปค้นคว้าเพิ่มเติม แล้วนำมาประเมินว่า ผู้เรียนมีความตั้งใจและค้นคว้าได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดในการประเมินผลทางศิลปะของชโล พงษ์สามารถ (2526) ที่กล่าวว่า การตรวจผลงานช่วยให้ครูทราบความก้าวหน้าของผู้เรียน

5. ให้มีความรู้เกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์เบื้องต้น จุดประสงค์ข้อนี้ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมมาก สามารถอธิบายได้ว่า การเรียนวิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์ ผู้เรียนจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์ด้วย สุนทรียศาสตร์เป็นเรื่องเกี่ยวกับความงาม งานทัศนศิลป์สร้างสรรค์ขึ้นมาเพื่อความงามการเรียนรู้อสุนทรียศาสตร์จึงเป็นการค้นคว้าหลักเกณฑ์ ความงามของงานทัศนศิลป์ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสุเชาว์ พลอยชุม (2534) ที่กล่าวว่าสุนทรียศาสตร์ เป็นศาสตร์ที่พยายามค้นหาหลักเกณฑ์หรือมาตรฐานในเรื่องความงาม เพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการพิจารณาตัดสินศิลปะ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นตรงกันว่า ควรสอนเป็นลำดับที่ 1 เพราะการเรียนสุนทรียะทางทัศนศิลป์เป็นการเรียนเรื่องเกี่ยวกับความงามของงานทัศนศิลป์ ดังนั้นผู้เรียนควรมีความรู้เกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์เบื้องต้น เพราะสุนทรียศาสตร์เป็นเรื่องเกี่ยวกับความงาม ผู้เรียนจึงควรมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับความงาม

เนื้อหาวิชา อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ควรสอนเนื้อหาเกี่ยวกับความหมายของสุนทรียศาสตร์ ทฤษฎีเกี่ยวกับความงาม สุนทรียศาสตร์กับผลงานศิลปะ แนวทางการศึกษาสุนทรียศาสตร์ ความงามในธรรมชาติของนักปรัชญา ประวัติความเป็นมาของสุนทรียศาสตร์ และสุนทรียศาสตร์กับปรัชญา อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า เนื้อหาเกี่ยวกับความหมายของสุนทรียศาสตร์ มีความสำคัญที่สุด ซึ่งการให้ผู้เรียนทราบความหมายของสุนทรียศาสตร์มีความสำคัญเพราะจะได้เป็นพื้นฐานสำหรับผู้เรียนที่จะศึกษาเรื่องเกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์ต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ในการเลือกเนื้อหาวิชาของสังัด อุตรานันท์ (2532) ที่กล่าวว่า เนื้อหาที่นำมาให้ผู้เรียนศึกษานั้นต้องมีความสำคัญ ซึ่งเนื้อหาเกี่ยวกับความหมายของสุนทรียศาสตร์ มีความสำคัญเพราะได้กำหนดไว้ในคำอธิบายรายวิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์

กิจกรรมการเรียนการสอน อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับการสอนแบบอภิปรายมากที่สุด ทั้งนี้เพราะว่าสุนทรียศาสตร์เป็นสาขาหนึ่งของปรัชญา เป็นการถกเถียงกันเกี่ยวกับปัญหาของความงาม ดังนั้นวิธีสอนแบบอภิปราย จึงมีความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เอกชัย สุนทรพงษ์ (2529) ที่กล่าวว่า สุนทรียศาสตร์ เริ่มต้นจากความชัดเจนของมนุษย์ที่มีต่อความงาม สามารถกล้าแสดงออกและชี้ให้เห็นว่าตนชอบหรือไม่ชอบอะไรบ้าง นอกจากนี้การให้ผู้เรียนอภิปรายยังเป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางสมอง ทำให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกซึ่งความคิดเห็นได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และมีความเชื่อมั่นในตนเอง (ชูศรี สนิทประชากร, 2525)

การประเมินผล อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า ควรประเมินผลโดยการทดสอบปลายภาค การตรวจผลงาน และการสังเกต ทั้งนี้เพราะจุดประสงค์ข้อนี้มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์เบื้องต้น การประเมินผลจึงควรใช้ความจำและความเข้าใจ ว่าผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์มากน้อยเพียงใด ซึ่งบุญธรรม กิจปริคาบวิสุทธิ (2535) กล่าวว่า การวัดผลวิธีนี้อาจใช้แบบทดสอบเป็นเครื่องมือวัดผลที่สำคัญ นอกจากนี้ยังประเมินผลจากการตรวจผลงานและการสังเกต ซึ่งชลอ พงษ์สามารถ (2526) กล่าวว่า การสังเกตเป็นการเก็บข้อมูลของผู้เรียนเพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนการสอน และการตรวจผลงานเป็นการวัดผลจากผลงานที่ผู้เรียนทำสำเร็จแล้ว เพื่อจะได้ทราบความก้าวหน้าของผู้เรียน

6. ให้เข้าใจทฤษฎีเบื้องต้นของทัศนศิลป์ จุดประสงค์ข้อนี้อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมมาก เพราะผลงานทัศนศิลป์แต่ละแขนงศิลปินผู้สร้างงานย่อมมีหลักการในการสร้างงาน ให้มีความเหมาะสมสวยงาม การที่จะให้ผู้เรียนซาบซึ้งในงานทัศนศิลป์ชิ้นหนึ่ง ๆ นั้นจึงมีความจำเป็นที่ผู้เรียนจะต้องเข้าใจในหลักการสร้างงานทัศนศิลป์ชิ้นนั้น ๆ ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการกำหนดจุดประสงค์ในการสอนวิชาทัศนศิลป์ของ Boom and Krathowhl อ้างถึงใน (Ronald H. Silverman 1972) ที่เสนอจุดประสงค์ในการสอนวิชา ความเข้าใจในทัศนศิลป์ว่า ควรให้ผู้เรียนบอกร่องประกอบที่มองเห็นได้ในงานทัศนศิลป์เช่น เส้น รูปร่าง รูปทรงต่าง ๆ ที่ประกอบกันเป็นงานทัศนศิลป์ เพื่อจะได้เป็นพื้นฐานในการตัดสินใจของงานทัศนศิลป์ต่อไป อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นว่าควรสอนเป็นลำดับที่ 4 เพราะเป็นจุดประสงค์ที่เกี่ยวข้องเนื่องกับจุดประสงค์ข้อที่ 3 คือให้เข้าใจความหมายและขอบข่ายของงานทัศนศิลป์ เมื่อผู้เรียนเข้าใจความหมายและขอบข่ายของงานทัศนศิลป์แล้ว ควรจะเข้าใจทฤษฎีเบื้องต้นด้วย

เนื้อหาวิชา อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า การสอนเนื้อหาเกี่ยวกับองค์ประกอบของทัศนศิลป์ และหลักการจัดองค์ประกอบทางทัศนศิลป์ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมมาก เพราะการให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่ององค์ประกอบศิลป์ จะทำให้ผู้เรียนสามารถแบ่งแยกส่วนประกอบต่าง ๆ ของงานทัศนศิลป์ได้ และหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์มีความจำเป็นที่ผู้เรียนต้องเข้าใจ เพราะเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องเนื่องกับองค์ประกอบศิลป์ซึ่งผู้เรียนต้องเข้าใจว่าองค์ประกอบศิลป์มีอะไรบ้าง เช่น เส้น สี รูปร่าง รูปทรง เป็นอย่างไร และต้องเข้าใจถึงการนำ เส้น สี รูปร่าง รูปทรง มาประกอบกันโดยใช้หลักความสมดุล จังหวะ และจุดเด่น ฯลฯ ซึ่งเป็นหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ ดังนั้นเนื้อหาจึงมีความสำคัญและสอดคล้องกับทฤษฎีสุนทรียศึกษาของโบรดี (อ้างถึงใน มลฉัตร เอื้ออานันท์ 2531) ที่กล่าวว่าการสอนให้ผู้เรียนเกิดความซาบซึ้งนั้นต้องให้ผู้เรียนวิเคราะห์ส่วนต่าง ๆ ของงานศิลปะได้ ดังนั้นผู้เรียนจึงต้องเข้าใจองค์ประกอบของงานศิลปะและหลักการจัดองค์ประกอบของงานศิลปะ เพื่อจะได้เป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์งานศิลปะต่อไป

กิจกรรมการเรียนการสอน เนื้อหาวิชาในจุดประสงค์ข้อนี้ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นว่าควรสอนแบบบรรยาย เพราะการที่จะผู้เรียนเข้าใจถึงส่วนประกอบของงานทัศนศิลป์นั้น ผู้สอนต้องอธิบายถึงส่วนต่าง ๆ ขององค์ประกอบทางศิลปะให้ผู้เรียนได้เข้าใจ เนื่องจากผู้เรียนวิชานี้ยังไม่มีพื้นฐานทางด้านศิลปะมาก่อน การสอนแบบบรรยายจึงมีความจำเป็น เพราะการสอนแบบบรรยายจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหาสาระเป็นอย่างดี (ไพฑูริย์ สนิลรัตน์, 2524) นอกจากนี้อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าควรใช้วิธีสอนแบบสาธิตด้วย เพราะการบรรยายอย่างเดียวยังไม่เพียงพอ การสาธิตจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและเข้าใจเนื้อหาได้อย่างดียิ่งขึ้น การสอนแบบสาธิตเป็นการอธิบายเนื้อหาที่ยาก ซึ่งต้องใช้เวลาทำให้เข้าใจง่ายขึ้น และสามารถใช้ในการปฏิบัติงานซึ่งไม่สามารถอธิบายได้ด้วยคำพูด เช่น กิจกรรมในวิชาศิลปะ (สุทิน บุญวงศ์, 2535)

การประเมินผล อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นว่า ควรประเมินผล โดยการตรวจผลงาน และการสอบปลายภาค เพราะหลักการจัดองค์ประกอบศิลปะสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ จึงควรทดสอบความรู้ของผู้เรียนในด้านนี้ ตอนปลายภาคเรียน และตรวจผลงานที่มอบหมายให้เพื่อประเมินค่าผู้เรียนมีความเข้าใจหลักการจัดองค์ประกอบศิลปะมากน้อยเพียงใด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวิรัตน์ พิชญ์ไพบูลย์ (2516) ที่กล่าวว่า การใช้หลักการทางศิลปะได้ถูกต้องเหมาะสมนั้น ควรใช้การประเมินผลโดยการทดสอบ อาจเป็นการทดสอบโดยให้ผู้เรียนบอกหลักการจัดองค์ประกอบศิลปะ ให้เกิดความสมดุลว่ามีวิธีการอย่างไรบ้าง โดยการใช้ข้อทดสอบแบบอัตนัยหรือปรนัยตอนปลายภาคเรียน เพื่อทดสอบความรู้ทั้งหมดของผู้เรียน นอกจากนี้ควรตรวจผลงานที่มอบหมายให้ทำ เพื่อจะได้ทราบความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วย (ชลอพงษ์สามารถ, 2526)

7. ให้สามารถวิจารณ์ความงามจากทัศนศิลป์ได้ จุดประสงค์ข้อนี้ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นว่าเหมาะสมมาก เพราะเมื่อผู้เรียนเกิดความเข้าใจถึงความงามของงานทัศนศิลป์ว่าเกิดขึ้นได้อย่างไรและสามารถอธิบายถึงการรวบรวมตัวของส่วนประกอบต่าง ๆ ของงานศิลปะให้เกิดความงามความเป็นเอกภาพ โดยสามารถบรรยายเป็นคำพูดได้จะทำให้เกิดความเข้าใจซาบซึ้งได้ในที่สุด ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้สอดคล้องกับทฤษฎีของ (Johnsen, 1978) ซึ่งกล่าวว่า การที่จะให้ผู้เรียนเกิดความซาบซึ้งในงานศิลปะจะใช้วิธีการวิเคราะห์งานศิลปะโดยให้ผู้เรียนวิจารณ์ไตร่ตรอง และวิเคราะห์ส่วนประกอบต่าง ๆ ของงานศิลปะว่างานศิลปะชิ้นนั้น ๆ ประกอบด้วยองค์ประกอบอะไรบ้างผลงานจึงมีความงาม อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า ควรสอนเป็นลำดับที่ 7 เพราะก่อนที่จะวิจารณ์ความงามของงานทัศนศิลป์ ผู้เรียนควรมีความรู้เกี่ยวกับจุดประสงค์ข้อที่ 1-6 ก่อน

เนื้อหาวิชา อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าควรให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหา

เกี่ยวกับ ความหมายของศิลปะวิจารณ์ หลักในการวิจารณ์งานศิลปะ ขั้นตอนการวิจารณ์งานศิลปะ ความหมายของการวิจารณ์งานศิลปะ และคุณสมบัติของนักวิจารณ์ที่ดี ซึ่งการเรียนเนื้อหาเหล่านี้ จะทำให้ผู้เรียนสามารถวิจารณ์งานทัศนศิลป์ได้อย่างมีหลักเกณฑ์ ซึ่งสอดคล้องกับ (Broudy, 1972) อ้างถึงใน มลฉัตร เอื้ออานันท์ (2531) ที่กล่าวว่า การจะทำให้ผู้เรียนมีความซาบซึ้งในศิลปะ ผู้เรียนต้องมีประสบการณ์ในการตัดสินประเมินค่างานศิลปะ จะนำไปสู่การรู้คุณค่าของงานศิลปะ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน เนื้อหาวิชาในจุดประสงค์ข้อนี้ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นว่า ควรสอนแบบบรรยาย แบบอภิปราย แบบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และสอนแบบสาธิต เพราะในขั้นแรกผู้สอนต้องอธิบายถึงความหมายของศิลปะวิจารณ์ หลักในการวิจารณ์งานศิลปะ ขั้นตอนการวิจารณ์งานศิลปะ พร้อมทั้งคุณสมบัติของนักวิจารณ์ที่ดี เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจก่อนแล้วจึงทำการสาธิตโดยวิจารณ์งานศิลปะตามหลักการและขั้นตอนที่ถูกต้อง ต่อจากนั้นจึงให้ผู้เรียนไปค้นคว้าเพิ่มเติมจากเอกสาร ตำรา ในเรื่องเกี่ยวกับงานวิจารณ์งานศิลปะ อาจเป็นผลงานการวิจารณ์งานศิลปะของนักวิจารณ์ที่มีชื่อเสียง เพื่อให้ผู้เรียนจะได้มีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

การประเมินผล อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ควรประเมินผลจากการวิจารณ์งานศิลปะของผู้เรียนซึ่งก็มีความเหมาะสม เพราะจุดประสงค์ในข้อนี้มุ่งให้ผู้เรียนสามารถวิจารณ์งานศิลปะได้ จึงควรที่จะให้ผู้เรียนปฏิบัติการวิจารณ์งานศิลปะและประเมินผลว่าผู้เรียนมีความเข้าใจหลักการวิจารณ์ และสามารถวิจารณ์ได้เหมาะสม ถูกต้องตามขั้นตอนหรือไม่ ซึ่งการปฏิบัติการวิจารณ์งานศิลปะนี้ สามารถประเมินผู้เรียนได้ว่า เข้าใจในหลักการวิจารณ์งานศิลปะมากน้อยเพียงใด การให้ผู้เรียนปฏิบัติให้ดูว่าสามารถทำได้ตามที่เรียนรู้หรือไม่ เป็นการประเมินผลที่ดีวิธีหนึ่ง (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ, 2535)

8. ให้มีความรู้เกี่ยวกับลักษณะของศิลปะไทย อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า เหมาะสมมากสามารถอธิบายได้ว่า ผู้เรียนควรมีความรู้เกี่ยวกับการลักษณะของงานศิลปะไทย เพราะงานศิลปะไทยมีพัฒนาการอันยาวนานเกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางด้าน สังคม และ เศรษฐกิจของไทยมาตลอดทุกยุคทุกสมัย ดังนั้นการที่ผู้เรียนสามารถเข้าใจลักษณะของศิลปะไทยจะทำให้ผู้เรียนซาบซึ้งถึงคุณค่าแห่งความงามของศิลปะไทย และทำให้เข้าใจถึงความผูกพันของผู้คนแต่ละยุคสมัยที่มีต่อสังคม วัฒนธรรมและศาสนา ซึ่งสะท้อนออกมาในรูปแบบของงานศิลปะอันจะทำให้เกิดความรัก และหวงแหนมรดกทางวัฒนธรรมอันทรงคุณค่าให้อยู่ยาวนานเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดในการกำหนดจุดประสงค์ในการสอนของ Do11 (อ้างถึงใน Hunkins, 1988) ที่อธิบายถึงการกำหนดจุดประสงค์ที่ดีว่าควรให้สอดคล้องกับสภาพสังคมและความเชื่อทางศาสนาของสังคมนั้น ๆ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า ควรสอนเป็นลำดับที่ 9 เพราะผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับยุคสมัยของศิลปะไทยในจุดประสงค์ข้อที่ 8 แล้ว จึงควรให้เรียนรู้เกี่ยวกับลักษณะของศิลปะไทยต่อไป

เนื้อหาวิชา อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า การที่ผู้เรียนจะบรรลุจุดประสงค์ข้อนี้จำเป็นต้องศึกษาเกี่ยวกับความงามและลักษณะของจิตรกรรมไทย ความงามและลักษณะของสถาปัตยกรรมไทย ความงามและลักษณะของประติมากรรมไทย และความงามลักษณะของหัตถศิลป์ เนื้อหาวิชาดังกล่าวมีความสำคัญมาก เพราะทำให้ผู้เรียนได้เข้าใจลักษณะต่าง ๆ ตลอดจนความเป็นมาและพัฒนาการของศิลปะแขนงต่าง ๆ เหล่านี้ จะทำให้ผู้เรียนซาบซึ้งในความงามทางสุนทรีย์ของบรรพชน ที่สั่งสมสืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการสอนวิชาความเข้าใจในทัศนศิลป์ของ Boom and Krathwohl (อ้างถึงใน Silverman, 1972) ที่กล่าวว่าควรให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับ การถ่ายทอดความคิดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง และรู้จักความแตกต่างของรูปแบบงานศิลปะในอดีตว่า แตกต่างกับงานศิลปะในปัจจุบันอย่างไร

กิจกรรมการเรียนการสอน เนื้อหาวิชาในจุดประสงค์ข้อนี้อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า ควรสอนแบบให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองสอนแบบบรรยายจากสไลด์ และสอนแบบอภิปราย นอกจากนี้ควรพาผู้เรียนไปศึกษานอกสถานที่ในแหล่งที่มีงานศิลปะไทยโบราณ เพื่อให้นักศึกษาได้เห็นขั้นตอนการสร้างสรรคงานศิลปะไทยโบราณ เช่น ที่ศูนย์ศิลปาชีพ หรือกองหัตถศิลป์ เป็นต้น แล้วจึงให้ผู้เรียนนำรูปแบบของงานศิลปะไทยมาอภิปรายว่ามีความงามและสืบทอดกันมาอย่างไร ซึ่งการอภิปรายเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและนำความรู้ที่ได้ค้นคว้ามาใช้ในการอภิปราย (สุพิน บุญวงค์ 2535)

การประเมินผล อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นว่าควรประเมินผล โดยการทดสอบปลายภาค การตรวจผลงานและสังเกตจากการอภิปรายในชั้นเรียน เพราะจะได้ทดสอบความรู้ของผู้เรียนว่ามีความรู้เกี่ยวกับศิลปะไทยมากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ใช้การประเมินผล โดยการสังเกตจากความสามารถในการค้นคว้าหาความรู้มาอภิปรายของผู้เรียนด้วย การสังเกตจะเป็นการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน แล้วบันทึกไว้เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการเรียนต่อไป (ชโล พงษ์สามารถ, 2526) นอกจากนี้การสังเกตจะทำให้ทราบว่าผู้เรียนมีความสนใจในเรื่องที่นำมาอภิปรายมากน้อยเพียงใด โดยการสังเกตจากการอภิปรายร่วมกันของผู้เรียนว่า สามารถค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับลักษณะของศิลปะไทยได้ถูกต้องและน่าสนใจเพียงใด

9. ให้มีความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการสร้างสรรคผลงานศิลปะ จุดประสงค์ข้อนี้ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมมาก อธิบายได้ว่า ผู้เรียนควรมีความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการสร้างสรรคผลงานศิลปะ เพราะทฤษฎีต่าง ๆ เหล่านี้เป็นพื้นฐานในการวิจารณ์ผลงานทัศนศิลป์ ทำให้ผู้เรียนสามารถแบ่งแยกได้ว่า งานทัศนศิลป์ที่ศิลปินสร้างขึ้นนั้นสร้างขึ้นตามหลักการทฤษฎีใด เมื่อแบ่งแยกได้แล้ว ผู้เรียนจะได้นำหลักการวิจารณ์ตามแนวทฤษฎีนั้น ๆ มาวิจารณ์งานทัศนศิลป์ต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ทวีเกียรติ ไชยงยศ (สัมภาษณ์) ที่ได้กล่าวว่า การให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการสร้างสรรคผลงานศิลปะ จะเป็นพื้นฐานในการวิจารณ์งานศิลปะอันจะนำ

ไปสู่ความซาบซึ้งในศิลปะ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า ควรสอนเป็นลำดับที่ 5 เพราะจุดประสงค์ข้อนี้จะเป็นพื้นฐานการวิจารณ์ความงามจากทัศนศิลป์

เนื้อหาวิชา อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความเห็นตรงกันว่าควรให้ผู้เรียนมีความรู้ในเนื้อหาเกี่ยวกับทฤษฎีการแสดงออกทางอารมณ์ ทฤษฎีการนิยมรูปทรง ทฤษฎีการลอกเลียนแบบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการวิจารณ์งานทัศนศิลป์ของ สมโภชน์ ทองแดง (2536) ที่กล่าวว่าแนวทางในการวิเคราะห์เพื่อการวิจารณ์และตัดสินคุณค่าทางศิลปะสามารถแบ่งออกเป็น 3 แนวทาง คือ แนวนิยมความเหมือนจริง หรือทฤษฎีการลอกเลียนแบบแนวนิยมรูปทรงและแนวแสดงออกทางอารมณ์ แนวทางการวิจารณ์ และตัดสินคุณค่าผลงาน ศิลปะทั้ง 3 แนวทางผู้วิจารณ์สามารถวิจารณ์ผลงานชิ้นใดชิ้นหนึ่ง โดยใช้แนวทางใดก็ได้ตามที่สะดวก และเหตุผลในการวิจารณ์ ดังนั้นเนื้อหาเกี่ยวกับทฤษฎีการสร้างสรรคผลงานศิลปะจึงมีความสำคัญเพราะผู้เรียนจะได้กำหนดแนวทางในการวิจารณ์งานทัศนศิลป์ตามทฤษฎีที่เหมาะสมกับผลงานนั้น

กิจกรรมการเรียนการสอน เนื้อหาวิชาในจุดประสงค์ข้อนี้ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า ควรสอนแบบบรรยาย แบบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และแบบอภิปราย เพราะในขั้นแรกผู้สอนต้องอธิบายถึงทฤษฎีการสร้างสรรคผลงานศิลปะให้ผู้เรียนเข้าใจโดยละเอียดก่อนแล้วจึงให้ไปค้นคว้าเพิ่มเติม ต่อจากนั้นจึงมาอภิปรายร่วมกันว่างานทัศนศิลป์ที่ผู้เรียนไปค้นคว้ามานั้นสร้างขึ้นตามหลักทฤษฎีใดบ้างผู้เรียนจะสามารถแบ่งแยกประเภทงานทัศนศิลป์ที่สร้างขึ้นตามหลักทฤษฎีต่าง ๆ ได้ ซึ่งการสอนแบบอภิปรายทำให้ผู้เรียนได้มีส่วนในการคิด พิจารณา วิเคราะห์วิจารณ์สิ่งที่เรียนนั้น แล้วเสนอต่อให้ผู้สอนหรือผู้เรียนด้วยกันเอง เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์, 2524)

การประเมินผล อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นว่า ควรทดสอบโดยการให้ผู้เรียน นำผลงานทัศนศิลป์ที่ตนชื่นชอบ โดยให้ตัดสินว่าผลงานนั้นศิลปินสร้างขึ้นตรงกับหลักทฤษฎีใด เป็นการทดสอบว่าผู้เรียนสามารถแบ่งแยกประเภทของงานทัศนศิลป์ตามหลักการสร้างงานได้หรือไม่ ซึ่งจุดประสงค์ในข้อนี้ต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการสร้างสรรคผลงานศิลปะ ดังนั้นการประเมินผลโดยการทดสอบจึงมีความเหมาะสม เพราะ เป็นการประเมินว่าผู้เรียนสามารถเลือก แบ่งแยกงานทัศนศิลป์ที่สร้างขึ้นตามหลักทฤษฎีต่าง ๆ ได้ถูกต้องหรือไม่ เช่น ภาพคนเหมือนสร้างขึ้นตามทฤษฎีลอกเลียนแบบ เป็นต้น ซึ่งการที่ผู้เรียนสามารถแบ่งแยกและให้เหตุผลว่างานทัศนศิลป์ที่กำหนดสร้างขึ้นตามหลักทฤษฎีใดนั้น สอดคล้องกับแนวคิดในการประเมินผลของวิรัตน์ พิชญไพฑูริย์ (2516) ที่กล่าวว่า พัฒนาการทางสุนทรียภาพผู้เรียนสามารถรู้และเข้าใจคุณค่าทางศิลปะอย่างมีหลักเกณฑ์ ประเมินผลได้โดยการทดสอบ

10. ใหม่มีความรู้เกี่ยวกับศิลปะสมัยใหม่ จุดประสงค์ข้อนี้ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมมาก สามารถอธิบายได้ว่า ผู้เรียนควรมีความรู้เกี่ยวกับศิลปะสมัยใหม่

เพราะศิลปะ เป็นสิ่งที่อยู่เคียงคู่กับมนุษย์มาทุกยุคทุกสมัย ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์สืบเนื่องกันมาจนถึงปัจจุบัน ปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงของศิลปะ ได้แก่สภาพของสังคม ความเชื่อทางศาสนา และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ ดังนั้นการศึกษาถึงศิลปะสมัยใหม่ จะทำให้ผู้เรียนทราบถึงลักษณะที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละช่วงเวลา ตลอดจนทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เหล่านั้น ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจถึงบทบาทและอิทธิพลของสภาพสังคมที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของศิลปะ ตลอดจนทราบถึงอิทธิพลของความก้าวหน้า ทางวิทยาศาสตร์ที่ส่งผลต่อความเปลี่ยนแปลงของศิลปะในแต่ละช่วงเวลา ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการสอน วิชาความเข้าใจในทัศนศิลป์ของ Boom and Krathohl (อ้างถึงใน Silverman, 1972) ที่กล่าวว่า ควรให้ผู้เรียนเข้าใจในความแตกต่างของรูปร่างด้านศิลปะ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับความผันแปรของเวลาและภูมิประเทศ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ควรสอนเป็นลำดับที่ 15 เพราะจุดประสงค์ข้อนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับศิลปะสมัยปัจจุบัน ซึ่งผู้เรียนควรมีความรู้เกี่ยวกับศิลปะยุคก่อนประวัติศาสตร์เสียก่อนแล้วจึงค่อยเรียนรู้ศิลปะสมัยใหม่

เนื้อหาวิชา อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความเห็นสอดคล้องกันว่า การศึกษาเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับ ศิลปะนามธรรม ศิลปะอิมเพรสชันนิสม์ ศิลปะเรียลลิสม์ ศิลปะนีโอคลาสสิก ศิลปะโรแมนติก และศิลปะเซอเรียลลิสม์ ศิลปะคิวบิสม์ ศิลปะอ็อบอาร์ต ศิลปะบ็อบอาร์ต และศิลปะโฟวิส เพราะศิลปะดังกล่าวมีรูปแบบเทคนิควิธีการสร้างสรรค์ที่แตกต่างกันไปตามยุคตามสมัย และความเชื่อของสังคมนั้น ๆ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการสร้างงานศิลปะ ให้มีการแสดงออกแตกต่างกัน ผู้เรียนจึงควรมีความรู้เกี่ยวกับการสร้างงานของศิลปินว่ามีจุดมุ่งหมายในการสร้างงาน ตามแนวทางสร้างงานของศิลปะแบบใด เช่น งานแบบเหมือนจริงอยู่ในลัทธิเรียลลิสม์ เป็นต้น ซึ่งเนื้อหาในจุดประสงค์ข้อนี้เห็นว่าสอดคล้องกับทฤษฎีการสอนวิชาความเข้าใจในทัศนศิลป์ของ Boom and Krathohl (อ้างถึงใน Silverman, 1972) เสนอแนะว่าควรให้ผู้เรียนมีความชื่นชมในงานทัศนศิลป์ โดยการตอบสนองต่องานศิลปะในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ศิลปะเรียลลิสม์ ศิลปะอิมเพรสชันนิสม์ ศิลปะนามธรรม เป็นต้น

กิจกรรมการเรียนการสอน เนื้อหาในวิชาในจุดประสงค์ข้อนี้ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นว่า ควรสอนแบบบรรยาย โดยดูภาพผลงานศิลปะสมัยใหม่จากสไลด์ ทั้งนี้เพราะผลงานจริงของศิลปินที่มีชื่อเสียงกระจายอยู่ต่างประเทศ การใช้ภาพจากสไลด์จึงสะดวก รวดเร็ว และประหยัดเวลา และค่าใช้จ่าย ซึ่งไพฑูรย์ สีนลาร์ตัน (2524) กล่าวว่า การสอนแบบบรรยายจะทำให้เนื้อหาน่าสนใจ และเป็นการประหยัดเวลา ผู้สอนสามารถสรุปเนื้อหาจากที่ต่าง ๆ เป็นกลุ่มก้อนได้ง่าย นอกจากนี้ผู้เรียนจะให้ความสนใจในการดูภาพงานศิลปะจากสไลด์ เพราะมีรูปแบบงดงาม มีแนวความคิดที่แตกต่างกันออกไป ผู้เรียนจึงมีความเพลิดเพลินกับผลงานศิลปะรูปแบบต่าง ๆ ต่อจากนั้นจึงให้ผู้เรียนไปค้นคว้าเพิ่มเติมโดยไปศึกษาผลงานศิลปะของศิลปินว่าจัดอยู่ในศิลปะแบบใด แล้วนำมาอภิปรายร่วมกัน

การประเมินผล อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นว่า ควรประเมินผล โดยการทดสอบปลายภาค โดยประเมินว่าผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับศิลปะสมัยใหม่มากน้อยเพียงใด สามารถเข้าใจรูปแบบของศิลปะสมัยใหม่ที่มีความแตกต่างกันอย่างไร นอกจากนี้ประเมินโดยการสังเกตความสนใจใฝ่รู้ของผู้เรียน จากการค้นคว้า หากความรู้ มาอภิปรายร่วมกัน และผลงานที่ไปค้นคว้ามามีความสมบูรณ์เพียงใด ซึ่งการสังเกตนั้น หลอ พงษ์สามารถ (2526) กล่าวว่า เป็นการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน แล้วบันทึกไว้สำหรับเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป

11. ให้มีความรู้เกี่ยวกับยุคสมัยของศิลปะไทย จุดประสงค์ข้อนี้ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นว่าเหมาะสมมาก สามารถอธิบายได้ว่าผู้เรียนควรมีความรู้เกี่ยวกับยุคสมัยของศิลปะไทย เพราะศิลปะไทยมีพัฒนาการมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานโดยแบ่งออกเป็นยุคสมัยต่าง ๆ ตามรูปแบบของศิลปะในช่วงเวลานั้น เนื่องจากศิลปะไทยในแต่ละยุคแต่ละสมัยล้วนได้รับอิทธิพลจากทั้งภายในและภายนอกประเทศ ซึ่งอาจมาจากการทำสงครามหรือได้รับอิทธิพลจากการค้าขายติดต่อ หรือการเผยแพร่ศาสนา การศึกษาถึงยุคสมัยของศิลปะไทย จะทำให้ผู้เรียนสามารถมองเห็นถึงอิทธิพลต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อรูปแบบของศิลปะในแต่ละยุค และยังสามารถทราบถึงการพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรมตลอดจนความเป็นอยู่ของพลเมืองในช่วงนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี ซึ่งนับว่าสอดคล้องกับการกำหนดจุดประสงค์ในการสอนวิชาทัศนศิลป์ของ Boom and Krathohl อ้างถึงใน (Ronald H. Silverman, 1972) ที่กล่าวว่าควรให้ผู้เรียน มีความรู้เกี่ยวกับแนวคิดในการแสดงออกทางศิลปะของยุคสมัยต่าง ๆ ซึ่งอาจแสดงออกมาจากความศรัทธาในศาสนา สังคม สมัยนี้จะทำให้ผู้เรียนเกิดความชื่นชมและซาบซึ้งในศิลปะแต่ละยุคสมัย อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นว่า ควรสอนเป็นลำดับที่ 8 เพราะก่อนที่ผู้เรียนจะซาบซึ้งในความงามของศิลปะไทย ควรจะมีความรู้เกี่ยวกับยุคสมัยของศิลปะไทยก่อน

เนื้อหาวิชา อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ควรให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับศิลปะสมัยใหม่ ศิลปะรัตนโกสินทร์ ศิลปะอยุธยา ศิลปะสุโขทัย ศิลปะ เชียงแสน ศิลปะอุทอง ศิลปะลพบุรี ศิลปะก่อนประวัติศาสตร์ ศิลปะศรีวิชัย และศิลปะทวารวดี ซึ่งเนื้อหาดังกล่าวจะทำให้นักศึกษาเข้าใจถึงรูปแบบต่าง ๆ ที่แตกต่างกันไป ตลอดจนได้ทราบถึงอิทธิพลต่าง ๆ ซึ่งมีอิทธิพลต่อรูปแบบศิลปะ เช่น อิทธิพลจากการทำสงคราม และสภาพเศรษฐกิจ จะทำให้ผู้เรียนทราบว่าอิทธิพลต่าง ๆ เหล่านี้มีผลกระทบต่อรูปแบบของงานศิลปะแต่ละยุคสมัย และนอกจากนี้ยังทำให้ผู้เรียนได้รับรู้ถึงความงามในงานศิลปะในแต่ละยุคสมัยว่ามีลักษณะความงามที่แตกต่างกัน และสามารถแยกลักษณะพิเศษของแต่ละยุคสมัยได้ ซึ่งเนื้อหาวิชาในจุดประสงค์ข้อนี้มีความสัมพันธ์กับการเรียน วิชาประวัติศาสตร์ได้อีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ Hunkins (1988) ที่กล่าวว่าการจัดเนื้อหาจะมีประสิทธิภาพมากขึ้นก็ต่อเมื่อเนื้อหาจากวิชาหนึ่งสัมพันธ์กับเนื้อหาของอีกสาขาหนึ่ง

กิจกรรมการเรียนการสอน อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นว่า วิธีสอนแบบบรรยายประกอบสไลด์ โดยการดูภาพศิลปะไทยในยุคสมัยต่าง ๆ มีความเหมาะสมเพราะเป็นการประหยัดเวลา เนื่องจากศิลปะไทยในแต่ละยุคสมัยอยู่ห่างไกลกันมาก การรวบรวมเป็นภาพสไลด์จึงสะดวกกว่านอกจากนี้ควรให้ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อนำมาอภิปรายร่วมกัน การพาผู้เรียนไปศึกษานอกสถานที่ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า มีความเหมาะสม แต่ควรเลือกไปสถานที่อยู่ใกล้เคียงกับวิทยาลัย หรือที่ผู้เรียนมีความสนใจเป็นพิเศษการไปศึกษานอกสถานที่จะทำให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับโบราณสถานจริง จะทำให้เกิดความรู้สึกซาบซึ้งในความงามอันทรงคุณค่าของโบราณสถาน เพื่อผู้เรียนจะได้ตระหนักถึงคุณค่าของศิลปะไทยโบราณ ซึ่งการไปศึกษานอกสถานที่สุภาพ วาดเขียน (2523) กล่าวว่า เป็นวิธีที่จะทำให้ผู้เรียนได้ไปค้นพบคำตอบจากประสบการณ์ตรง และได้พบกับของจริงตามที่ปรากฏอยู่จริง ๆ ซึ่งในบางครั้งสิ่งเหล่านั้นไม่สามารถนำมาให้ดูในชั้นเรียนได้

การประเมินผล อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นว่าควรประเมินผลโดยการซักถาม จากการดูภาพศิลปะไทยสมัยต่าง ๆ จากสไลด์เพื่อจะได้ทดสอบความเข้าใจของผู้เรียน และทดสอบปลายภาค เพื่อจะได้ทราบว่าผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับยุคสมัยของศิลปะไทยมากน้อยเพียงใด ซึ่งสอดคล้องกับวิธีการประเมินผลทางศิลปศึกษาของ ชลอ พงษ์สามารถ (2526) ที่กล่าวว่า การสนทนาอย่างมีจุดมุ่งหมายทำให้พบข้อเท็จจริงบางประการ เช่น บุคลิกภาพ ทัศนคติ และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของผู้เรียน

12. ให้รู้จักประวัติและผลงานของศิลปินที่มีชื่อเสียงของประเทศไทย จุดประสงค์ข้อนี้ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมมาก สามารถอธิบายได้ว่าผู้เรียนควรจะรู้จักและชื่นชมผลงานทัศนศิลป์ของศิลปินที่มีชื่อเสียงของประเทศไทย ได้รู้จักประวัติและแนวคิดในการสร้างผลงาน จนทำให้ผลงานนั้นมีเอกลักษณ์พิเศษและมีคุณค่าควรรักษาไว้เป็นสมบัติของชาติสืบไป ซึ่งสัมพันธ์กับการกำหนดจุดประสงค์ในการสอนวิชาทัศนศิลป์ของ Boom and Krathwohl (อ้างใน Romald H. Silverman, 1972) ที่กล่าวว่า ควรให้ผู้เรียนมีความรู้สึกชื่นชมในงามทัศนศิลป์ เลื่อมใสและชมเชยบทบาทของศิลปินในสังคมของตน อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นว่าควรสอนเป็นลำดับที่ 13 เพราะผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับลักษณะของงานศิลปะพอสมควร จึงควรที่จะรู้จักประวัติและผลงานของศิลปินที่มีชื่อเสียงของประเทศไทย เพื่อจะได้เกิดความภาคภูมิใจในผลงานของศิลปินไทย

เนื้อหาวิชา อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นว่าควรสอนเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติและผลงานของศิลปินไทยที่มีชื่อเสียงด้านประติมากรรม ประวัติ และผลงานของศิลปินไทยที่มีชื่อเสียงด้านสถาปัตยกรรม และประวัติ และผลงานของศิลปินไทยที่มีชื่อเสียงด้านภาพพิมพ์ เพราะผลงานทัศนศิลป์เหล่านั้น เป็นผลงานที่มีคุณค่าควรที่จะอนุรักษ์ไว้ และควรชี้ให้ผู้เรียนทราบถึง

ประวัติ และแนวคิดในการสร้างงานของศิลปินผู้สร้างงานด้วย ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดความชื่นชมในความเพียรพยายาม และเลื่อมใสในแนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ของศิลปินไทย

กิจกรรมการเรียนการสอน เนื้อหาวิชาในจุดประสงค์ข้อนี้ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นว่า ควรสอนแบบบรรยาย แบบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และแบบอภิปราย เพราะในขั้นแรกผู้สอนควรบรรยายประกอบสไลด์ เรื่องเกี่ยวกับประวัติและผลงานของศิลปินที่มีชื่อเสียงของประเทศไทยด้านจิตรกรรม แล้วอภิปรายร่วมกัน ต่อจากนั้นจึงให้ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับประวัติและผลงานของศิลปินที่มีชื่อเสียงของประเทศไทยด้านประติมากรรมด้านสถาปัตยกรรม และด้านภาพพิมพ์ โดยการทำการรายงานส่ง ผู้เรียนจะมีทักษะในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม และเป็นการประหยัดเวลาอีกด้วย ซึ่งโพทฤษฎ์ สีนลาร์ตัน (2524) กล่าวว่า การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจะทำให้ผู้เรียนรู้จักที่จะศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม เมื่อจบการศึกษาไปแล้วและได้ใช้ความสามารถเต็มที่ อันจะนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าทางด้านต่าง ๆ ของสังคม

การประเมินผล อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า ควรประเมินผล โดยการสังเกตจากการอภิปรายในชั้นเรียน การทดสอบปลายภาค และการตรวจผลงาน เพราะการสังเกตจากการอภิปรายจะทำให้ทราบว่าผู้เรียนมีความสนใจประวัติของศิลปินที่มีชื่อเสียงของประเทศไทยมากน้อยเพียงใด นอกจากนั้นควรตรวจผลงานจากการที่ให้ผู้เรียนไปค้นคว้าเพิ่มเติมว่าค้นคว้าได้ครบถ้วนเหมาะสมหรือไม่ และควรทดสอบปลายภาคเพื่อเป็นการประเมินว่าผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับประวัติและผลงานของศิลปินไทยที่มีชื่อเสียงในด้านงานทัศนศิลป์แขนงต่าง ๆ บ้างหรือไม่ จะเห็นได้ว่าจุดประสงค์ข้อนี้ ใช้การประเมินผลหลายวิธี ซึ่งสอดคล้องกับหลักการประเมินผลของภทรา นิคมมานนท์ (2524) ที่กล่าวว่า การประเมินผลที่ดีควรวัดหลาย ๆ ด้าน และใช้การประเมินผลหลาย ๆ วิธีจะทำให้ได้ผลคุ้มค่า

13. ให้เข้าใจและเห็นคุณค่าของศิลป์พื้นบ้าน จุดประสงค์ข้อนี้ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นว่าเหมาะสมมาก สามารถอธิบายได้ว่าผู้เรียนควรรู้จักและเห็นคุณค่าของงานศิลป์พื้นบ้าน เพราะเป็นงานที่มีความผูกพันกับวิถีการดำเนินชีวิตของคนไทยในทุกภาคของประเทศมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน วิบูลย์ ลี้สุวรรณ (2527) ได้ประเมินคุณค่าของงานศิลปะหัตถกรรมออกเป็น 4 แบบ ได้แก่

1. คุณค่าทางประโยชน์ใช้สอย ได้แก่ การที่ศิลปะหัตถกรรมพื้นบ้านนั้นตอบสนองความต้องการทางการดำรงชีวิตประจำวัน
2. คุณค่าทางความงาม คือ ความงามที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ของช่างที่ทำมา มากจนเกิดคุณค่าทางศิลปะ
3. คุณค่าการแสดงออกทางศิลปะและอารมณ์ เป็นการแสดงความรู้สึกทางอารมณ์ของช่างพื้นบ้านในแต่ละท้องถิ่นว่าแสดงออกมาในด้านโครงสร้างและลวดลาย

4. คุณค่าที่เกิดจากลักษณะเฉพาะถิ่น เป็นสิ่งที่เกิดจากการสั่งสมประสบการณ์มา นานหลายชั่วคน จนเกิดเป็นแบบแผนเฉพาะถิ่นนั้น

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นว่าศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านมีความผูกพันและเกี่ยวข้องกับวิถี การดำเนินชีวิตของมนุษย์มาโดยตลอดการที่ผู้เรียนได้เข้าใจและเห็นคุณค่าของงานศิลปหัตถกรรม พื้นบ้าน จะทำให้เข้าใจกับวิถีชีวิตของคนไทยในอดีต ที่มีความสัมพันธ์กับงานศิลปหัตถกรรมทำให้ เข้าใจถึงคุณค่าและความงามทางสุนทรียะของงานศิลปพื้นบ้านได้เป็นอย่างดี อาจารย์ผู้ตอบแบบ สอบถามเห็นว่า ควรสอนเป็นลำดับที่ 10 เพราะเมื่อผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์ เบื้องต้นแล้ว ควรจะมีความเข้าใจและเห็นคุณค่าของงานศิลปพื้นบ้านด้วย เพราะงานศิลปพื้นบ้าน เป็นงานที่มีความงามและมีคุณค่าควรที่จะอนุรักษ์ไว้สืบไป

เนื้อหาวิชา อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นว่า ควรสอนเนื้อหาเกี่ยวกับ คุณค่าและการอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน ความหมายของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน ประเภท ของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน งานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านภาคต่าง ๆ ของไทย เพราะทำให้ผู้เรียน ได้รู้จักคุณค่าและความหมายของงานด้านศิลปหัตถกรรมซึ่งเป็นงานที่มีความผูกพันกับวิถีชีวิตของชาว ไทยมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ยังทำให้ผู้เรียน เกิดความรักและหวงแหนมรดกทางวัฒนธรรม ที่บรรพชนได้สั่งสมสืบต่อกันมาให้เป็นมรดกต่ออนุชนรุ่นหลัง ตลอดจนทำให้ผู้เรียนเข้าใจถึงประ เภท ของงานศิลปหัตถกรรม ซึ่งมีความแตกต่างกันออกไปตามความจำเป็นในการใช้สอย ซึ่งแตกต่างกัน ไปในแต่ละภาคของประเทศไทย

กิจกรรมการเรียนการสอน เนื้อหาวิชาในจุดประสงค์ข้อนี้ อาจารย์ผู้ตอบแบบ สอบถามมีความคิดเห็นตรงกันว่า ควรสอนแบบศึกษานอกสถานที่ โดยนำผู้เรียนออกไปชมแหล่งผลิต งานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านในจังหวัดที่มีวิทยาลัยครูแห่งนั้นตั้งอยู่และจังหวัดใกล้เคียง เพื่อให้ผู้เรียน ได้เห็นขั้นตอนการผลิตงานศิลปหัตถกรรม นอกจากนี้การสอนแบบบรรยายก็มีความเหมาะสม เพราะ การบรรยายประกอบสไลด์จะทำให้ผู้เรียนได้เข้าใจและเห็นคุณค่าของงานศิลปหัตถกรรมทั่วทุกภาค ของประเทศ การรวบรวมเป็นภาพสไลด์มีความสะดวกและประหยัด นอกจากนี้ควรให้ผู้เรียนไป ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เพื่อนำมาอภิปรายร่วมกันต่อไป เพราะการอภิปรายเป็นการแลกเปลี่ยน ความรู้ซึ่งกันและกัน (สุพิณ บุญวงศ์, 2535)

การประเมินผล อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นว่า ควรประเมินโดย การทดสอบปลายภาค เพื่อจะได้ทราบว่า การเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมายหรือไม่ นอกจากนี้การ สังเกตจากการอภิปรายในชั้นเรียนและการตรวจผลงานก็มีความสำคัญ เพราะจะได้ทราบว่าผู้เรียน มีความสนใจในงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านมากน้อยเพียงใด ซึ่งการสังเกตนั้น ชลอ พงษ์สามารถ (2526) กล่าวว่า เป็นการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน ว่ามีความสนใจในการค้นคว้าข้อมูล เกี่ยว กับหัตถกรรมพื้นบ้านมากน้อยเพียงใด ผู้สอนจะได้บันทึกไว้เพื่อประเมินผลการเรียนต่อไป

14. ให้มีความรู้เกี่ยวกับวัสดุที่ใช้ในงานทัศนศิลป์ จุดประสงค์ข้อนี้ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมมาก สามารถอธิบายได้ว่าผู้เรียนควรมีความรู้เกี่ยวกับวัสดุที่ใช้ในงานทัศนศิลป์ เพราะวัสดุที่ใช้ในงานทัศนศิลป์มีลักษณะแตกต่างกัน ทั้งในรูปแบบ วิธีการใช้ ตลอดจนผลทางด้านอารมณ์ซึ่งแตกต่างกันออกไป เช่น สีน้ำให้ความรู้สึกชุ่มฉ่ำ เบาบาง ส่วนสีโปสเตอร์ให้ความรู้สึกเนียนเรียบ เป็นต้น ดังนั้นการที่ผู้เรียนสามารถรับรู้ และอาจนำไปใช้ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ในการสร้างงาน นอกจากนั้นแล้วการเรียนรู้ถึงเทคนิคต่าง ๆ ในงานทัศนศิลป์ ย่อมทำให้ผู้เรียนสามารถแยกแยะและเข้าใจถึงจุดมุ่งหมายของศิลปินที่ได้เลือกใช้วัสดุต่าง ๆ เพื่อถ่ายทอดจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ของตนเองให้ได้ตรงจุดมุ่งหมายมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของสุชาติ เถาทอง (2536) ที่กล่าวว่า วัสดุที่ใช้ในงานทัศนศิลป์คือตัวแปรอันสำคัญที่ศิลปินจะเป็นผู้พิจารณาเลือกใช้ให้เหมาะสมกับผลงานศิลปะที่สร้างขึ้น อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าควรสอนเป็นลำดับที่ 11 เพราะผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับงานทัศนศิลป์แล้วควรจะมีความรู้เกี่ยวกับวัสดุที่ใช้ในงานทัศนศิลป์ด้วย เพราะเป็นความรู้ที่เกี่ยวข้องกัน

เนื้อหาวิชา อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ควรสอนเนื้อหาเกี่ยวกับ วัสดุในการสร้างงานทัศนศิลป์ประเภทจิตรกรรม วัสดุในการสร้างงานทัศนศิลป์ประเภทประติมากรรม วัสดุในการสร้างงาน ทัศนศิลป์ประเภทภาพพิมพ์ วัสดุในการสร้างงานทัศนศิลป์ประเภทสถาปัตยกรรมและการรักษาเครื่องมือในการสร้างงานทัศนศิลป์ เพราะการสร้างงานทัศนศิลป์แต่ละประเภทย่อมใช้วัสดุในการสร้างงานแตกต่างกันออกไป ผู้เรียนควรมีความรู้ถึงวัสดุที่ใช้ในการสร้างงานทัศนศิลป์แต่ละประเภทว่าใช้วัสดุอะไรในการสร้างงาน และเหตุผลในการเลือกใช้วัสดุต่าง ๆ เหล่านี้ เช่น จิตรกรรมนิยมเลือกใช้กระดาษ ผ้าใบ ในการถ่ายทอดจินตนาการ ในขณะที่ประติมากรรมที่จะเลือกใช้ดินเหนียว หิน โลหะ ฯลฯ ในการสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งสอดคล้องกับ Boom and Krathowhl อ้างถึงใน (Ronald H. Silverman, 1972) ที่กล่าวว่า ควรให้ผู้เรียนบอกรู้ชื่อเครื่องมือและวัสดุที่ใช้สร้างงานทัศนศิลป์

กิจกรรมการเรียนการสอน เนื้อหาวิชาในจุดประสงค์ข้อนี้ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นว่าควรสอนแบบบรรยาย เพราะการสอนแบบบรรยายผู้สอนสามารถอธิบายถึงคุณสมบัติของวัสดุที่ใช้ในงานทัศนศิลป์ได้โดยละเอียด โดยการใช้วัสดุที่เกี่ยวเนื่องกับการใช้วัสดุในการสร้างงานทัศนศิลป์ ซึ่งอาจหาได้จากตัวแทนจำหน่ายอุปกรณ์การศึกษา ยกตัวอย่าง เช่น วัสดุที่แนะนำการเข้าปากกอลม (แอร์บรัช) นอกนั้นยังอาจใช้สไลด์ประกอบการสอนซึ่งอาจผลิตขึ้นเองให้เหมาะสมกับบทเรียนนั้น ๆ ส่วนการสอนแบบอภิปรายก็มีความสำคัญ เพราะผู้เรียนจะได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันถึงการเลือกใช้วัสดุต่าง ๆ ในการสร้างงานทัศนศิลป์ ต่อจากนั้นควรให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้ารายงานในเรื่องวัสดุในการสร้างงานทัศนศิลป์ที่ตนสนใจ เพื่อจะได้มีความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับวัสดุที่ใช้ในการสร้างงานทัศนศิลป์ กิจกรรมการเรียนการสอนดังกล่าวเป็นวิธีที่นับว่าเหมาะสมกับการสอนในระดับอุดมศึกษา เพราะการสอนแบบอภิปรายทำให้ผู้เรียนมีส่วน

ในการคิด พิจารณา และวิเคราะห์สิ่งที่ได้เรียนมา และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจะทำให้ผู้เรียน ได้ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ อันจะนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าในสังคมต่อไป (ไพฑูรย์ สีนลาร์ตัน, 2524)

การประเมินผล อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นว่า ควรประเมินผล โดยการทดสอบปลายภาคว่าผู้เรียนสามารถแบ่งแยกประเภทของวัสดุที่ใช้ในการสร้างงานทัศนศิลป์ แต่ละประเภทได้ และการตรวจผลงานจากการทำรายงาน พร้อมทั้งสังเกตจากการอภิปรายในชั้น เรียนว่าผู้เรียนมีความสนใจเพียงใด การประเมินผลดังกล่าวนี้ว่าสอดคล้องกับวิธีการประเมินผล ของบุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2535) ที่กล่าวว่า การสังเกตเป็นการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 สังเกต พฤติกรรมของผู้เรียนในสภาพเป็นจริง และการทดสอบอาจใช้การทดสอบโดยการให้ข้อสอบแบบ เขียนตอบ เป็นต้น

15. ให้มีความรู้เกี่ยวกับศิลปะตะวันตก จุดประสงค์ข้อนี้ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นว่าเหมาะสมมาก สามารถอธิบายได้ว่า การให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับศิลปะตะวันตก จะเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ของผู้เรียน เพราะศิลปะตะวันตกนั้นมีผลงานที่มีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับว่ามีคุณค่าและความงาม นอกจากนี้ยังทำให้ผู้เรียนรู้ถึงวิวัฒนาการของงานศิลปะตะวันตก ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับการกำหนดจุดประสงค์ในการสอนวิชาทัศนศิลป์ของ Boom and Krathowl อ้างถึงใน (Ronald H. Silverman, 1972) ที่กล่าวว่า ควรให้ผู้เรียนมีความรู้ลึกซึ้งชมในงานทัศนศิลป์โดยให้มีความเลื่อมใสในงานศิลปะที่สร้างขึ้นในยุคอื่น ๆ และในสถานที่อื่น เช่น ศิลปะกรีกและโรมัน เป็นรากฐานของศิลปะคลาสสิก ซึ่งมีอิทธิพลสำคัญต่อศิลปะตะวันตก อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นตรงกันว่า ควรสอนเป็นลำดับที่ 14 เพราะผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับศิลปะ และงานทัศนศิลป์ตลอดจนศิลปะในประเทศไทยพอสมควรแล้ว จึงควรให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับศิลปะตะวันตกด้วย

เนื้อหาวิชา อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ควรสอนเนื้อหาเกี่ยวกับ ศิลปะเรอเนอซองส์ ศิลปะโกธิค ศิลปะอียิปต์ ศิลปะกรีก ศิลปะโรมัน ศิลปะยุคก่อนประวัติศาสตร์ และศิลปะบาโรค เนื้อหาดังกล่าวมีความสำคัญมาก เพราะทำให้ผู้เรียนทราบถึงวิวัฒนาการในการสร้างงานศิลปะของมนุษย์ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์มาจนถึงยุคปัจจุบันว่ามีรูปแบบและแนวคิดในการสร้างงานแตกต่างกันอย่างไร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของอัสนีย์ ชูอรุณ (2536) ที่กล่าวว่า ศิลปะเป็นผลงานการสร้างสรรคของมนุษย์ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน เป็นวัฒนธรรมและอารยธรรมของมนุษยชาติอย่างปฏิเสธไม่ได้ ดังนั้นการศึกษาพัฒนาการของศิลปะตั้งแต่อดีตย่อมเป็นหนทางทำให้เข้าใจศิลปะสมัยปัจจุบันได้ดีขึ้น

กิจกรรมการเรียนการสอน เนื้อหาวิชาในจุดประสงค์ข้อนี้ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า การสอนแบบบรรยาย การสอนแบบอภิปราย และการสอนแบบให้ศึกษา

ค้นคว้าด้วยตนเอง มีความเหมาะสมมาก เพราะศิลปะตะวันตกมีเนื้อหาที่ละเอียด จึงควรสอนแบบบรรยายประกอบสไลด์ จะทำให้ผู้เรียนจะเกิดความสนใจและเข้าใจได้ดี การสอนแบบอภิปรายจะทำให้รู้จักแสดงความคิดเห็น และการสอนแบบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจะทำให้ผู้เรียนมีความสนใจใฝ่รู้ที่จะแสวงหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับศิลปะตะวันตกนอกเหนือจากที่เรียนในชั้นเรียน หากเป็นไปได้ควรจัดทัศนศึกษาดูงานศิลปะยุโรปเป็นสิ่งที่ควรส่งเสริมอย่างยิ่ง ซึ่งกิจกรรมการเรียนการสอนดังกล่าวสอดคล้องกับวิธีสอนระดับอุดมศึกษาของไพฑูริย์ สีนลาร์ตัน (2524) ซึ่งกล่าวว่าวิธีสอนที่เหมาะสมสำหรับระดับอุดมศึกษาคือ การสอนแบบบรรยาย แบบอภิปราย แบบให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและการศึกษานอกสถานที่

การประเมินผล อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นว่า ควรประเมินผลโดยการสอบปลายภาค เพราะจะเป็นการทดสอบความรู้ทั้งหมดของผู้เรียนว่ามีความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปะตะวันตกมากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ควรตรวจผลงานจากการให้ผู้เรียนไปค้นคว้าเพิ่มเติม และสังเกตจากการอภิปรายร่วมกันว่าผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับศิลปะตะวันตกอย่างไร และให้ความสนใจเพียงใด การใช้วิธีการประเมินผลดังกล่าวนี้มีความเหมาะสม เพราะจุดประสงค์ในข้อนี้มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับศิลปะตะวันตก ซึ่งต้องใช้ความจำเป็นหลัก ซึ่งสอดคล้องกับวิธีการประเมินผลทางศิลปะศึกษาของวิรัตน์ พิชญ์ไพฑูริย์ (2516) ที่กล่าวว่า การประเมินผลทำได้หลายวิธีโดยพิจารณาให้เหมาะสม ในจุดประสงค์ข้อนี้เป็นการวัดพัฒนาการด้านสุนทรียภาพว่าผู้เรียนสามารถจดจำและนิยมในศิลปะตะวันตกมากน้อยเพียงใด จึงใช้การทดสอบ อาจเป็นข้อทดสอบแบบปรนัยหรืออัตนัยก็ได้ นอกจากนี้ควรใช้การสังเกตและการตรวจผลงานประกอบด้วย

16. ให้รู้จักประวัติและผลงานของศิลปินที่มีชื่อเสียงของโลก จุดประสงค์ข้อนี้ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมมาก สามารถอธิบายได้ว่าผู้เรียนควรรู้จักประวัติ และรูปแบบการทำงานของศิลปินที่มีชื่อเสียงของโลก เพื่อจะได้เข้าใจถึงแรงบันดาลใจในการสร้างผลงาน ตลอดจนสภาพสังคมและเศรษฐกิจในช่วงเวลาที่ศิลปินยังมีชีวิตอยู่ เพื่อจะได้นำมาอธิบายได้ถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลในการสร้างงานศิลปะของศิลปินผู้นั้น ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้รับรู้ ชื่นชม และซาบซึ้งกับความงามของสุนทรียะที่ศิลปินเหล่านั้นได้สร้างสรรค์ขึ้น ซึ่งสัมพันธ์กับการกำหนดจุดประสงค์ในการสอนวิชาทัศนศิลป์ของ Boom and Krathohl อ้างถึงใน (Ronald H. Silverman, 1972) ว่า ควรให้ผู้เรียนมีความรู้สึกชื่นชมในงานทัศนศิลป์ มีความเลื่อมใสในผลงานศิลปะที่สร้างขึ้นในสถานที่อื่น ๆ และชมเชยบทบาทของศิลปะและศิลปินด้วย อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า ควรสอนเป็นลำดับที่ 12 เพราะผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับประสบการณ์ในการรับรู้ความงามของศิลปะไทยพอสมควรแล้ว จึงควรที่จะมีความรู้เกี่ยวกับผลงานของศิลปินที่มีชื่อเสียงของโลกเพื่อที่จะได้มีโลกทัศน์ที่กว้างขวางยิ่งขึ้น

เนื้อหาวิชา อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นว่า ควรสอนเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติและผลงานของศิลปินที่มีชื่อเสียงของโลกด้านจิตรกรรม ประวัติและผลงานของศิลปินที่มีชื่อเสียงของโลกด้านประติมากรรม ประวัติและผลงานของศิลปินที่มีชื่อเสียงของโลกด้านสถาปัตยกรรม ประวัติและผลงานของศิลปินที่มีชื่อเสียงของโลกด้านภาพยนตร์ สามารถอธิบายได้ว่า เมื่อผู้เรียนได้ศึกษาถึงประวัติและแนวคิดในการสร้างงานของศิลปินที่มีชื่อเสียงของโลกด้านทัศนศิลป์ ผู้เรียนจะมีความชื่นชมและซาบซึ้งในผลงานของท่านเหล่านั้น เพราะแต่ละท่านมีประวัติที่น่าสนใจ และนอกจากนี้ยังได้ทราบถึงแรงบันดาลใจในการสร้างผลงาน การใช้เทคนิคต่าง ๆ อันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน ทำให้ผลงานมีชื่อเสียงไปทั่วโลก

กิจกรรมการเรียนการสอน เนื้อหาวิชาในจุดประสงค์ข้อนี้ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นว่า ควรสอนแบบบรรยาย แบบอภิปราย และแบบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ในขั้นแรกผู้สอนควรใช้การบรรยายโดยให้ผู้เรียนดูภาพสไลด์ผลงานของศิลปินที่มีชื่อเสียงของโลก และอธิบายถึงประวัติและแนวคิดในการสร้างงาน ทำให้ผู้เรียนเกิดความซาบซึ้ง ตลอดจนพาผู้เรียนไปศึกษาตามพิพิธภัณฑ์ทางศิลปะ หรือหอศิลป์ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับงานทัศนศิลป์ที่แท้จริง ซึ่งจะทำให้เกิดความประทับใจ ต่อจากนั้นให้ผู้เรียนไปค้นคว้าเพิ่มเติม และนำมาอภิปรายร่วมกัน โดยผู้สอนอาจอธิบายถึงศิลปินที่มีชื่อเสียงของโลกด้านจิตรกรรม และให้ผู้เรียนไปค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับศิลปินที่มีชื่อเสียงของโลกด้านประติมากรรม เป็นต้น กิจกรรมการเรียนการสอนดังกล่าว นับว่าเหมาะสมกับการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา ซึ่งไพฑูริย์ สีนลารัตน์ (2524) กล่าวว่า ควรใช้วิธีสอนแบบบรรยาย แบบอภิปราย แบบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และแบบศึกษานอกสถานที่ จะทำให้ผู้เรียนมีความก้าวหน้าในการศึกษาหาข้อมูลจากที่ต่าง ๆ และเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ของผู้เรียน นอกจากนี้ชูศรี สนิทประชากร (2525) ได้เสนอแนวคิดว่าการสอนแบบอภิปรายจะทำให้ผู้เรียนกล้าแสดงความคิดเห็นและมีความเชื่อมั่นในตนเองอีกด้วย

การประเมินผล อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นว่า ควรประเมินผล โดยการสังเกตจากการอภิปรายในชั้นเรียน การทดสอบปลายภาค และการตรวจผลงาน เพราะเรื่องประวัติและผลงานของศิลปินที่มีชื่อเสียงของโลก เป็นเรื่องที่ควรจะนำมาอภิปรายร่วมกันว่า เหตุใดศิลปินจึงสร้างงานออกมาโดยใช้เทคนิคที่แสดงเอกลักษณ์เฉพาะตน ควรสังเกตดูว่าผู้เรียนให้ความสนใจมากน้อยเพียงใด และควรมีการทดสอบปลายภาคเพื่อตรวจสอบดูว่าผู้เรียนรู้จักศิลปินที่มีชื่อเสียงของโลกบ้างหรือไม่ นอกจากนั้นควรเก็บคะแนนจากรายงานของผู้เรียนด้วย วิธีการประเมินผลดังกล่าวนี้มีความเหมาะสม เพราะการสังเกต และการตรวจผลงานจะทำให้ทราบพฤติกรรมของผู้เรียนว่ามีความสนใจเพียงใด (ชลอ พงษ์สามารถ, 2526) นอกจากนั้นควรมีการทดสอบปลายภาคด้วย การประเมินผลจึงจะมีความสมบูรณ์ เพราะการประเมินผลที่สมบูรณ์นั้นต้องใช้วิธีประเมินผลหลาย ๆ วิธี (วรรณวดี ม้าลำพอง, 2525)

จากผลการวิจัย เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับรายวิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์ โดยการสำรวจ
โครงการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชานี้ จากวิทยาลัยครู 4 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยครูสวนดุสิต วิทยาลัย
ครูสงขลา วิทยาลัยครูเพชรบูรณ์ และวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ พบว่า จุดประสงค์รายวิชาสุนทรียะทาง
ทัศนศิลป์มีความเหมือนและแตกต่างกันดังนี้

จุดประสงค์รายวิชาที่เหมือนกัน

1. ให้ความรู้เกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์เบื้องต้น
2. ให้เข้าใจทฤษฎีเบื้องต้นทางทัศนศิลป์

จุดประสงค์รายวิชาที่ต่างกัน

1. ให้ความรู้เกี่ยวกับยุคสมัยของศิลปะไทย
2. ให้ความรู้เกี่ยวกับศิลปะตะวันตก
3. ให้สามารถวิจารณ์ความงามจากทัศนศิลป์ได้
4. ให้มีประสบการณ์ในการรับรู้ความงามทางทัศนศิลป์

จุดประสงค์รายวิชาที่เหมือนกัน

สภาพก่อนทำการวิจัย ได้สำรวจจากโครงการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาสุนทรียะทาง
ทัศนศิลป์ในเบื้องต้น พบว่า จุดประสงค์การสอนเรื่อง ให้ความรู้เกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์เบื้องต้น
และให้เข้าใจทฤษฎีเบื้องต้นทางทัศนศิลป์ อาจารย์ผู้สอนกำหนดจุดประสงค์ในการสอนเหมือนกัน
และเมื่อสรุปผลการวิจัย อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า จุดประสงค์ 2 ข้อนี้ มีความ
เหมาะสมมาก สามารถอธิบายได้ดังนี้

จุดประสงค์การเรียนการสอนเรื่อง ให้ความรู้เกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์เบื้องต้น มีความ
เหมาะสมมาก เพราะมีอยู่ในคำอธิบายรายวิชาอย่างชัดเจน ซึ่งคำอธิบายรายวิชาสุนทรียะทาง
ทัศนศิลป์มีดังนี้ ความหมายของสุนทรียภาพ มนุษย์และประสบการณ์ทางความงาม การพัฒนาประสาท
สัมผัส และเลือกสรรค่าของความงามจากทัศนศิลป์ อันสนองความต้องการของอารมณ์และจิต
เพื่อนำมาปลูกฝังและพัฒนาตนเองให้เจริญงอกงามไปสู่คุณค่าและความหมายของความเป็นมนุษย์
(กรมการฝึกหัดครู หน่วยงานพิเศษ, 2536) ดังนั้นจุดประสงค์ข้อนี้จึงมีความเหมาะสม เพราะ
ได้ระบุอยู่ในคำอธิบายรายวิชาว่า ผู้เรียนควรมีความรู้เกี่ยวกับความหมายของสุนทรียภาพ ซึ่งจัด
อยู่ในเรื่องความรู้เกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์เบื้องต้น

จุดประสงค์การเรียนการสอนเรื่อง ให้เข้าใจทฤษฎีเบื้องต้นทางทัศนศิลป์ อาจารย์
ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมมาก สามารถอธิบายได้ว่า จุดประสงค์ในข้อนี้
ทำให้ผู้เรียนเข้าใจองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ และเข้าใจกระบวนการสร้างงานทัศนศิลป์ อันจะ
นำไปสู่การมองเห็นความงามของงานทัศนศิลป์ต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีความเข้าใจในทัศนศิลป์
ของ Boom and Krathowl อ้างถึงใน (Ronald H. Silverman, 1972) ที่กล่าวว่า ควร

ให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับแนวทางและวิธีการสร้างงานทัศนศิลป์ เช่น กระบวนการของการสร้างงานทัศนศิลป์และบอกองค์ประกอบที่มองเห็นได้ในงานทัศนศิลป์ เพื่อที่ผู้เรียนจะได้นำไปวิเคราะห์งานทัศนศิลป์และจะเกิดความสุขซึ่งในงานทัศนศิลป์ ดังนั้นจุดประสงค์ข้อนี้จึงมีความสำคัญ เพื่อที่ผู้เรียนจะได้มีพื้นฐานในการวิเคราะห์งานทัศนศิลป์ อันจะนำไปสู่ความสุขซึ่งในงานทัศนศิลป์ต่อไป

จุดประสงค์รายวิชาที่ต่างกัน

สภาพก่อนทำการวิจัย ได้สำรวจจากโครงการสอนของอาจารย์ผู้สอนในเบื้องต้น พบว่าจุดประสงค์การสอนเรื่อง 1. ให้มีความรู้เกี่ยวกับยุคสมัยของศิลปะไทย 2. ให้มีความรู้เกี่ยวกับศิลปะตะวันตก 3. ให้สามารถวิเคราะห์ความงามจากทัศนศิลป์ได้ 4. ให้มีประสบการณ์ในการรับรู้ความงามทางทัศนศิลป์ อาจารย์ผู้สอนกำหนดจุดประสงค์ต่างกัน คือ วิทยาลัยครูบางแห่งไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องเรียน บางแห่งเห็นว่ามีเหมาะสม เมื่อสรุปผลการวิจัยแล้ว อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า จุดประสงค์ดังกล่าวมีความเหมาะสมมาก สามารถอธิบายได้ดังนี้

จุดประสงค์การเรียนการสอนเรื่อง ให้มีความรู้เกี่ยวกับยุคสมัยของศิลปะไทย อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า มีความเหมาะสมมาก เพราะการให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับยุคสมัยของศิลปะไทย ว่ามีพัฒนาการเป็นมาอย่างไร จะทำให้ผู้เรียนเกิดความชื่นชมในงานศิลปะของไทยในอดีต ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ Boom and Krathowlh อ้างถึงใน (Ronald H. Silverman, 1972) ที่กล่าวว่า การให้ผู้เรียนรู้จักยุคสมัยของงานศิลปะ และรู้จักความแตกต่างระหว่างรูปแบบของงานศิลปะในแต่ละยุคสมัย และบอกได้ว่าศิลปะทำหน้าที่อย่างไรในวัฒนธรรม มีการถ่ายทอดความคิดกันมาอย่างไร จะทำให้ผู้เรียนเกิดความชื่นชมในงานทัศนศิลป์ ดังนั้นอาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามจึงเห็นความสำคัญของจุดประสงค์ข้อนี้ เพราะทำให้ผู้เรียนเกิดความซาบซึ้งและชื่นชมในความงามของศิลปะไทยสมัยต่าง ๆ

จุดประสงค์การเรียนการสอนเรื่อง ให้มีความรู้เกี่ยวกับศิลปะตะวันตก อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า มีความเหมาะสมมาก สามารถอธิบายได้ว่า การให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับศิลปะตะวันตก จะทำให้ผู้เรียนรู้จักรูปแบบของงานศิลปะที่เป็นสากล และจะได้มีความชื่นชมในงานศิลปะที่สร้างขึ้นในสถานที่อื่น ๆ ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีความเข้าใจในทัศนศิลป์ของ Boom and Krathowlh อ้างถึงใน (Ronald H. Silverman, 1972) ได้เสนอแนะว่า ควรให้ผู้เรียนได้รู้จักรูปแบบของงานศิลปะที่สร้างขึ้นในสถานที่อื่น ๆ เช่น ศิลปะในสมัยกรีกโบราณ เป็นต้น จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกชื่นชมความงามของงานศิลปะที่สร้างขึ้นในสถานที่อื่น ซึ่งรูปแบบแตกต่างจากศิลปะไทย นอกจากนี้ยังทำให้ผู้เรียนมีความรู้ทันสมัยและเป็นสากลอีกด้วย

จุดประสงค์การเรียนการสอน เรื่อง ให้สามารถวิเคราะห์ความงามจากทัศนศิลป์ได้ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นตรงกันว่า มีความเหมาะสมมาก สามารถอธิบายได้ว่า การ

ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ความงามของงานทัศนศิลป์นั้น ทำให้ผู้เรียนเกิดความซาบซึ้งในศิลปะ เพราะผู้เรียนจะวิเคราะห์องค์ประกอบต่าง ๆ ที่ประกอบกันขึ้นมาเป็นงานทัศนศิลป์ ดัดสน พิจารณาคุณค่าของงาน ซึ่งกระบวนการนี้จะทำให้ผู้เรียนเกิดความซาบซึ้ง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการสอนความซาบซึ้งในศิลปะสำหรับวิชาว่าด้วยความงามของ Johnsen (1978) ที่กล่าวว่า การให้ผู้เรียนมีความซาบซึ้งในงานทัศนศิลป์ จะใช้วิธีการวิเคราะห์ศิลปะ ผู้เรียนจะมีความเข้าใจส่วนต่าง ๆ ที่ประกอบกันขึ้นมาเป็นงานศิลปะ และเมื่อผู้เรียนพิจารณาส่วนต่าง ๆ ของงานศิลปะ จะทำให้เกิดความประทับใจในงานนั้น จุดประสงค์ข้อนี้จึงมีความจำเอนต่อผู้เรียน

จุดประสงค์การเรียนการสอนเรื่อง ให้มีประสบการณ์ในการรับรู้ความงามทางทัศนศิลป์ อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด สามารถอธิบายได้ว่าทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการรับรู้ความงามทางทัศนศิลป์ ทำให้ผู้เรียนเกิดความเพลิดเพลิน ฟังพอใจและมีความสุข อันสอดคล้องกับแนวความคิดของอารี สุทธิพันธ์ (2533) ที่กล่าวว่าประสบการณ์ทางสุนทรียะมีส่วนสัมพันธ์กับชีวิตมนุษย์มาก เพราะช่วยให้คลายจากโลกแห่งความเป็นจริง เข้าไปสัมผัสกับโลกของความสุขทางอารมณ์ ซึ่งจะช่วยให้มีสุขภาพจิตดี ดังนั้นประสบการณ์ในการรับรู้ความงามทางทัศนศิลป์ จึงมีความจำเอนสำหรับผู้เรียน เพราะทำให้ผู้เรียนมีความสุขและมีสุขภาพจิตดี อันจะเป็นพื้นฐานให้เป็นคนดี มีคุณธรรมต่อไป

สรุป รายวิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์ก่อนทำการวิจัย จากการสำรวจโครงการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชานี้ในเบื้องต้น พบว่า จุดประสงค์เรื่อง ให้มีความรู้เกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์เบื้องต้น และให้เข้าใจทฤษฎีเบื้องต้นทางทัศนศิลป์ อาจารย์ผู้สอนสอนเหมือนกัน และเมื่อสรุปผลการวิจัยแล้วพบว่า จุดประสงค์ใน 2 ข้อนี้มีความเหมาะสมมากที่สุดที่จะบรรจุไว้ในรายวิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์ ส่วนจุดประสงค์รายวิชาที่สำรวจในเบื้องต้น พบว่า อาจารย์ในวิทยาลัยครูบางท่านสอน แต่อาจารย์บางท่านไม่ได้สอน คือ จุดประสงค์เรื่อง ให้มีความรู้เกี่ยวกับยุคสมัยของศิลปะไทย ให้มีความรู้เกี่ยวกับศิลปะตะวันตก ให้สามารถวิเคราะห์ความงามจากทัศนศิลป์ได้ ให้มีประสบการณ์ในการรับรู้ความงามทางทัศนศิลป์ แต่เมื่อสรุปผลการวิจัยแล้ว อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามในวิทยาลัยครูทั้ง 36 แห่ง มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า มีความเหมาะสมมากที่สุดที่จะบรรจุไว้ในรายวิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์

ข้อเสนอแนะ

1. ควรพิจารณานำผลการวิจัยไปใช้เป็นบรรทัดฐานในการสอนรายวิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์ เพื่อนักศึกษาจะได้รับรู้เป็นแนวทางเดียวกัน นอกจากนี้ยังเป็นแนวทางให้อาจารย์ได้ค้นคว้า ศึกษาเพิ่มเติมในหัวข้อต่าง ๆ ให้ละเอียดยิ่งขึ้น

2. การนำรายวิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์ไปใช้ ควรปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น เช่น ในจุดประสงค์เรื่องให้เข้าใจและเห็นคุณค่าของศิลปะพื้นบ้าน ผู้สอนอาจจะเน้นถึงศิลปะพื้นบ้านในท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นสำคัญ

3. ผู้เรียนควรมีโอกาสได้ไปทัศนศึกษาภายในและต่างประเทศ เช่น ผู้สอนอาจนำไปชมพิพิธภัณฑ์ หรือหมู่บ้านหัตถกรรม ตลอดจนอาจจะติดต่อผ่านบริษัทท่องเที่ยวซึ่งมีรายการนำชมสถานที่ทางประวัติศาสตร์ หรือพิพิธภัณฑ์ที่น่าสนใจ

4. ควรมีการจัดประชุม สัมมนา อาจารย์ผู้สอนรายวิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อประโยชน์ในการจัดทำตำรา หรือเอกสารประกอบการสอนวิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่ทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาวิชาพื้นฐานทั่วไปทางด้านศิลปะในสถาบันที่เปิดสอน เช่น ในสถาบันที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย หรือกรมอาชีวศึกษา

2. ควรศึกษาการพัฒนาวิชาประวัติศาสตร์ศิลป์ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีในวิทยาลัยครู

3. ควรศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองของอาจารย์ผู้สอนวิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์ในวิทยาลัยครู

4. ควรศึกษาเปรียบเทียบการวิเคราะห์เนื้อหาวิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์ในวิทยาลัยครูส่วนกลางกับวิทยาลัยครูในส่วนภูมิภาค

ข้อเสนอแนะ การนำรายวิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์ที่ได้จากผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ ควรปรับปรุงให้
เหมาะสมกับดุลยพินิจของอาจารย์ผู้สอน

รายวิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์
ระดับปริญญาตรี ในวิทยาลัยครู

รหัสและชื่อรายวิชา	2000101 สุนทรียะทางทัศนศิลป์
เวลาศึกษา	16 สัปดาห์ รวม 32 คาบ ๆ ละ 50 นาที เป็นภาคทฤษฎี 2 คาบต่อสัปดาห์
หน่วยกิต	2 (2-0)
คำอธิบายรายวิชา	ความหมายของสุนทรียภาพ มนุษย์และประสบการณ์ทางความงาม การพัฒนาประสาทสัมผัส และเลือกสรรค่าของความงามจาก ทัศนศิลป์ อันสนองความต้องการของอารมณ์และจิต เพื่อนำมา ปลูกฝังและพัฒนาตนเอง ให้เจริญงอกงามไปสู่คุณค่าและความหมาย ของความเป็นมนุษย์

แนวการสอนรายวิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์

1. เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์

ลำดับ	จำนวนคาบ	จุดประสงค์การเรียนการสอน	เนื้อหาวิชา	กิจกรรมการเรียนการสอน	การประเมินผล
1	2	ให้ความรู้เกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์เบื้องต้น	1. ความหมายของสุนทรียศาสตร์ 2. ประวัติความเป็นมาของสุนทรียศาสตร์ 3. แนวทางการศึกษาสุนทรียศาสตร์ 4. ทฤษฎีเกี่ยวกับความงาม 5. ความงามในธรรมชาติของนักปรัชญา 6. สุนทรียศาสตร์กับผลงานศิลปะ 7. สุนทรียศาสตร์กับปรัชญา	<u>ผู้สอน</u> 1. การสอนแบบบรรยาย 2. การสอนแบบอภิปราย 3. การสอนแบบให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง <u>ผู้เรียน</u> 1. ค้นคว้าจากเอกสารตำรา 2. สรุบน้ำขึ้นเป็นรายบุคคล 3. เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมในแต่ละหัวข้อเนื้อหา	1. การสังเกตโดยการสรุบน้ำขึ้นเป็นรายบุคคล 2. การตรวจผลงาน 3. การทดสอบปลายภาค

2. เรื่อง ความหมายของศิลปะ

ลำดับ	จำนวนคาบ	จุดประสงค์การเรียนรู้การสอน	เนื้อหาวิชา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	การประเมินผล
2	2	ให้มีความเข้าใจความหมายของศิลปะ	1. ความหมายของศิลปะ 2. ความสำคัญของศิลปะกับมนุษย์ 3. ความหมายและขอบข่ายของจิตรศิลป์ 4. ความหมายและขอบข่ายของศิลปะประยุกต์	<u>ผู้สอน</u> 1. การสอนแบบบรรยาย 2. การสอนแบบอภิปราย 3. การสอนแบบให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง <u>ผู้เรียน</u> 1. ค้นคว้าจากเอกสารตำรา 2. ดูภาพสไลด์ประเภทของงานศิลปะ 3. อภิปรายในชั้นเรียน 4. สังเกตภาพงานศิลปะประเภทต่างๆ	1. การสังเกตโดยการสรุปหน้าชั้นเป็นรายบุคคล 2. การตรวจผลงาน 3. การทดสอบปลายภาค

3. เรื่อง ความหมายและขอบข่ายของงานทัศนศิลป์

ลำดับ	จำนวนคาบ	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหาวิชา	กิจกรรมการเรียนรู้	การประเมินผล
3	2	ให้เข้าใจความหมายและขอบข่ายของงานทัศนศิลป์	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความหมายของทัศนศิลป์ 2. ขอบข่ายของงานจิตรกรรม 3. ขอบข่ายของงานประติมากรรม 4. ขอบข่ายของงานสถาปัตยกรรม 5. ขอบข่ายของงานภาพพิมพ์ 	<p><u>ผู้สอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การสอนแบบบรรยาย 2. การสอนแบบอภิปราย 3. การสอนแบบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง <p><u>ผู้เรียน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ดูภาพสไลด์งานทัศนศิลป์ประเภทต่าง ๆ 2. ศึกษานอกสถานที่ 3. สะสมภาพงานทัศนศิลป์โดยจัดแบ่งเป็นประเภท 4. ให้ผู้เรียนทำรายงานการศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การสังเกต โดยการสรุปหน้าชั้นเป็นรายบุคคล 2. การตรวจผลงาน 3. การทดสอบปลายภาค

4. เรื่อง ทฤษฎีเบื้องต้นของงานทัศนศิลป์

สัปดาห์	จำนวนคาบ	จุดประสงค์การเรียนรู้การสอน	เนื้อหาวิชา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	การประเมินผล
4	2	ให้เข้าใจทฤษฎีเบื้องต้นของทัศนศิลป์	<ol style="list-style-type: none"> องค์ประกอบทางทัศนศิลป์ หลักการจัดองค์ประกอบทางทัศนศิลป์ 	<p><u>ผู้สอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> การสอนแบบบรรยาย การสอนแบบอภิปราย การสอนแบบสาธิต <p><u>ผู้เรียน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> ให้ผู้เรียนบอกส่วนประกอบของผลงานทัศนศิลป์ ให้ผู้เรียนอธิบายหลักการจัดองค์ประกอบของผลงานทัศนศิลป์ ให้ผู้เรียนจัดองค์ประกอบทางศิลปะให้เกิดความงาม 	<ol style="list-style-type: none"> การตรวจผลงาน การทดสอบปลายภาค

5. เรื่อง ทฤษฎีการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ

ลำดับ	จำนวนคาบ	จุดประสงค์การเรียนรู้การสอน	เนื้อหาวิชา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	การประเมินผล
5	2	ให้มีความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ทฤษฎีการลอกเลียนแบบ 2. ทฤษฎีการนิยมรูปทรง 3. ทฤษฎีการแสดงออกทางอารมณ์ 	<p><u>ผู้สอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การสอนแบบบรรยาย 2. การสอนแบบอภิปราย 3. การสอนแบบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง <p><u>ผู้เรียน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง 2. อภิปรายถึงรูปแบบของงานศิลปะที่ชื่นชอบ 3. ทำรายงานโดยการศึกษาผลงานของศิลปินที่ชื่นชอบว่าใช้หลักทฤษฎีการสร้างสรรค์แบบใด 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การทดสอบโดยผู้เรียนสามารถบอกได้ว่างานศิลปะที่ตนชื่นชอบใช้หลักการทฤษฎีการสร้างสรรค์แบบใด 2. การตรวจผลงาน

6. เรื่อง ประสบการณ์เกี่ยวกับการรับรู้ความงามทางทัศนศิลป์

ลำดับ	จำนวน คาบ	จุดประสงค์ การเรียนการสอน	เนื้อหาวิชา	กิจกรรมการเรียน การสอน	การประเมินผล
6	2	ให้มีประสบการณ์ ในการรับรู้ ความงามทาง ทัศนศิลป์	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความหมายของ การรับรู้ 2. ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการ รับรู้ 3. กระบวนการ รับรู้ความงาม 4. ทฤษฎีการรับรู้ ความงามทาง ทัศนศิลป์ 5. มนุษย์และ ประสบการณ์ทาง สุนทรียะ 	<p><u>ผู้สอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การสอนแบบ บรรยาย 2. การสอนแบบ อภิปราย 3. การสอนแบบ การสาธิต 4. การสอนแบบ ศึกษาค้นคว้าด้วย ตนเอง <p><u>ผู้เรียน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ค้นคว้าเพิ่ม เติมจากเอกสาร ตำรา 2. ฝึกปฏิบัติมอง ภาพงานศิลปะใน รูปแบบต่าง ๆ 3. ดูตามสไลด์ ความงามของ ธรรมชาติและ ความงามของ งานทัศนศิลป์ 4. ศึกษานอก สถานที่ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การซักถาม จากการฝึก ปฏิบัติมองตาม งานศิลปะใน รูปแบบต่าง ๆ 2. การทดสอบ โดยการดูภาพ ความงามของ ธรรมชาติและ ความงามของ งานทัศนศิลป์ แล้วบรรยาย ความรู้สึก 3. การตรวจ ผลงาน

7. เรื่อง การวิจารณ์ความงามจากทัศนศิลป์

ลำดับ	จำนวนคาบ	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหาวิชา	กิจกรรมการเรียนรู้	การประเมินผล
7	2	ให้สามารถวิจารณ์ความงามจากงานทัศนศิลป์ได้	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความหมายของศิลปวิจารณ์ 2. คุณสมบัติของนักวิจารณ์ที่ดี 3. หลักในการวิจารณ์งานศิลปะ 4. ขั้นตอนการวิจารณ์งานศิลปะ 	<p><u>ผู้สอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การสอนแบบบรรยาย 2. การสอนแบบการอภิปราย 3. การสอนแบบการสาธิต 4. การสอนแบบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง <p><u>ผู้เรียน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ค้นคว้าเพิ่มเติมจากเอกสารตำรา 2. ปฏิบัติการวิจารณ์งานศิลปะ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การตรวจผลงาน 2. การทดสอบวิจารณ์งานศิลปะตามหลักการวิจารณ์

8. เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับยุคสมัยของศิลปะไทย

ลำดับ	จำนวนคาบ	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหาวิชา	กิจกรรมการเรียนรู้	การประเมินผล
8	2	ให้มีความรู้เกี่ยวกับยุคสมัยของศิลปะไทย	1. ศิลปะก่อนประวัติศาสตร์ 2. ศิลปะสมัยทวาราวดี 3. ศิลปะศรีวิชัย 4. ศิลปะลพบุรี 5. ศิลปะ เชียงแสน 6. ศิลปะสุโขทัย 7. ศิลปะอู่ทอง 8. ศิลปะอยุธยา 9. ศิลปะรัตนโกสินทร์	<u>ผู้สอน</u> 1. การสอนแบบบรรยาย 2. การสอนแบบการอภิปราย 3. การสอนแบบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง <u>ผู้เรียน</u> 1. ดูภาพศิลปะไทยในยุคสมัยต่าง ๆ จากสไลด์ 2. ศึกษานอกสถานที่ 3. ค้นคว้าจากเอกสารตำรา 4. ทำรายงาน	1. การสังเกตจากการอภิปรายในชั้นเรียน 2. การตรวจผลงาน 3. การซักถามจากการดูภาพศิลปะไทยในยุคสมัยต่าง ๆ จากสไลด์ 4. การทดสอบปลายภาค

9. เรื่อง ความงามและลักษณะของศิลปะไทย

ลำดับ	จำนวนคาบ	จุดประสงค์การเรียนรู้การสอน	เนื้อหาวิชา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	การประเมินผล
9	2	ให้มีความรู้เกี่ยวกับลักษณะของศิลปะไทย	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความงามและลักษณะของจิตรกรรมไทย 2. ความงามและลักษณะของประติมากรรมไทย 3. ความงามและลักษณะของสถาปัตยกรรมไทย 4. ความงามและลักษณะของงานหัตถศิลป์ 	<p>ผู้สอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การสอนแบบบรรยาย 2. การสอนแบบการอภิปราย 3. การสอนแบบศึกษาและค้นคว้าด้วยตนเอง <p>ผู้เรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ดูภาพงานศิลปะไทยจากสไลด์ 2. ศึกษาเอกสารนอกสถานที่ 3. สะสมภาพงานศิลปะไทย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การสังเกตจากการอภิปรายในชั้นเรียน 2. การตรวจผลงาน 3. การทดสอบปลายภาค

10. คุณค่าและการอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน

ลำดับ	จำนวนคาบ	จุดประสงค์การเรียนรู้การสอน	เนื้อหาวิชา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	การประเมินผล
10	2	ให้เข้าใจและเห็นคุณค่าของศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความหมายของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน 2. ประเภทของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน 3. งานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านภาคต่าง ๆ ของไทย 4. คุณค่าและการอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน 	<p><u>ผู้สอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การสอนแบบบรรยาย 2. การสอนแบบการอภิปราย 3. การสอนแบบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง 4. การศึกษานอกสถานที่ <p><u>ผู้เรียน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ดูภาพสไลด์งานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านภาคต่าง ๆ 2. ศึกษานอกสถานที่โดยไปชมศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านตามความสนใจ 3. ทำรายงาน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การสังเกตจากการอภิปรายในชั้นเรียน 2. การตรวจผลงาน 3. การทดสอบปลายภาค

11. เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับวัสดุที่ใช้ในงานทัศนศิลป์

สัปดาห์	จำนวนคาบ	จุดประสงค์การเรียนรู้การสอน	เนื้อหาวิชา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	การประเมินผล
11	2	ให้มีความรู้เกี่ยวกับวัสดุที่ใช้ในงานทัศนศิลป์	1. วัสดุในการสร้างงานทัศนศิลป์ ประเภทจิตรกรรม 2. วัสดุในการสร้างงานทัศนศิลป์ ประเภทประติมากรรม 3. วัสดุในการสร้างงานทัศนศิลป์ ประเภทสถาปัตยกรรม 4. วัสดุในการสร้างงานทัศนศิลป์ ประเภทภาพพิมพ์ 5. การรักษาเครื่องมือในการสร้างงานทัศนศิลป์	<u>ผู้สอน</u> 1. การสอนแบบบรรยาย 2. การสอนแบบอภิปราย 3. การสอนแบบให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง <u>ผู้เรียน</u> 1. ดูภาพสไลด์วัสดุในการสร้างงานทัศนศิลป์ ประเภทต่าง ๆ 2. ค้นคว้ารายงาน	1. การสังเกตจากการอภิปรายในชั้นเรียน 2. การตรวจผลงาน 3. การทดสอบปลายภาค

12. เรื่อง ประวัติและผลงานของศิลปินที่มีชื่อเสียงของโลก

สัปดาห์	จำนวนคาบ	จุดประสงค์การเรียนรู้การสอน	เนื้อหาวิชา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	การประเมินผล
12	2	ใ้รู้จักประวัติและผลงานของศิลปินที่มีชื่อเสียงของโลก	1. ประวัติและผลงานของศิลปินที่มีชื่อเสียงของโลกด้านจิตรกรรม 2. ประวัติและผลงานของศิลปินที่มีชื่อเสียงของโลกด้านประติมากรรม 3. ประวัติและผลงานของศิลปินที่มีชื่อเสียงของโลกด้านสถาปัตยกรรม 4. ประวัติและผลงานของศิลปินที่มีชื่อเสียงของโลกด้านภาพยนตร์	<u>ผู้สอน</u> 1. การสอนแบบบรรยาย 2. การสอนแบบอภิปราย 3. การสอนแบบให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง <u>ผู้เรียน</u> 1. ดูภาพสไลด์ผลงานของศิลปินที่มีชื่อเสียงของโลก 2. สะสมภาพผลงานของศิลปินที่มีชื่อเสียงของโลก 3. ค้นคว้ารายงาน	1. การสังเกตจากการอภิปรายในชั้นเรียน 2. การตรวจผลงาน 3. การทดสอบปลายภาค

13. เรื่อง ประวัติและผลงานของศิลปินที่มีชื่อเสียงของประเทศไทย

ลำดับที่	จำนวนคาบ	จุดประสงค์การเรียนรู้การสอน	เนื้อหาวิชา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	การประเมินผล
13	2	ให้รู้จักประวัติและผลงานของศิลปินที่มีชื่อเสียงของประเทศไทย	1. ประวัติและผลงานของศิลปินไทยที่มีชื่อเสียงด้านจิตรกรรม 2. ประวัติและผลงานของศิลปินไทยที่มีชื่อเสียงด้านประติมากรรม 3. ประวัติและผลงานของศิลปินไทยที่มีชื่อเสียงด้านสถาปัตยกรรม 4. ประวัติและผลงานของศิลปินไทยที่มีชื่อเสียงด้านภาพพิมพ์	<u>ผู้สอน</u> 1. การสอนแบบบรรยาย 2. การสอนแบบอภิปราย 3. การสอนแบบให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง <u>ผู้เรียน</u> 1. ดูภาพสไลด์ผลงานของศิลปินไทยที่มีชื่อเสียงในด้านงานทัศนศิลป์ 2. ค้นคว้ารายงาน 3. วิเคราะห์ผลงานของศิลปินที่สนใจ	1. การสังเกตจากการอภิปรายในชั้นเรียน 2. การตรวจผลงาน 3. การทดสอบปลายภาค

14. เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับศิลปะตะวันตกที่สำคัญ

ลำดับ	จำนวนคาบ	จุดประสงค์การเรียนรู้การสอน	เนื้อหาวิชา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	การประเมินผล
14	2	ให้ความรู้เกี่ยวกับศิลปะตะวันตกที่สำคัญ	1. ศิลปะยุคก่อนประวัติศาสตร์ 2. ศิลปะอียิปต์ 3. ศิลปะกรีก 4. ศิลปะโรมัน 5. ศิลปะเรอเนอซองส์	<u>ผู้สอน</u> 1. การสอนแบบบรรยาย 2. การสอนแบบอภิปราย 3. การสอนแบบให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง <u>ผู้เรียน</u> 1. ดูภาพสไลด์งานศิลปะตะวันตกในสมัยต่าง ๆ 2. ค้นคว้ารายงาน 3. สะสมภาพศิลปะตะวันตกในยุคสมัยต่างๆ	1. การสังเกตจากการอภิปรายในชั้นเรียน 2. การตรวจผลงาน 3. การทดสอบปลายภาค
<p><u>หมายเหตุ</u> ควรเน้นเนื้อหาทางสุนทรียะของศิลปะตะวันตกในแต่ละสมัย ไม่ควรเน้นประวัติศาสตร์ศิลป์ และควรเลือกศิลปะสมัยที่เด่น ๆ เช่น ศิลปะกรีก ศิลปะโรมัน และศิลปะเรอเนอซองส์ เป็นต้น</p>					

15. เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับศิลปะสมัยใหม่

สัปดาห์	จำนวนคาบ	จุดประสงค์การเรียนการสอน	เนื้อหาวิชา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	การประเมินผล
15	2	ให้มีความรู้เกี่ยวกับศิลปะสมัยใหม่	<ol style="list-style-type: none"> 1. ศิลปะนีโอ-คลาสสิก 2. ศิลปะโรแมนติก 3. ศิลปะอิมเพรสชันนิสม์ 4. ศิลปะเรียลลิสม์ 5. ศิลปะเอกซเพรสชันนิสม์ 6. ศิลปะคิวบิมส์ 7. ศิลปะเซอเรียลลิสม์ 8. ศิลปะนามธรรม 9. ศิลปะป๊อปอาร์ต 10. ศิลปะอ็อบอาร์ต 	<p>ผู้สอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การสอนแบบบรรยาย 2. การสอนแบบอภิปราย 3. การสอนแบบให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง <p>ผู้เรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ดูภาพสไลด์งานศิลปะสมัยใหม่ 2. ค้นคว้ารายงาน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การสังเกตจากการอภิปรายในชั้นเรียน 2. การตรวจผลงาน 3. การทดสอบปลายภาค
<p>หมายเหตุ เนื้อหาเกี่ยวกับศิลปะสมัยใหม่มีความหลากหลาย ซึ่งจะทำให้ไม่สามารถอธิบายโดยละเอียดได้ ควรให้ผู้เรียนจดจำเฉพาะจุดเด่นของงานศิลปะในแต่ละลัทธิ โดยเลือกเฉพาะศิลปะสมัยใหม่ที่สำคัญ เช่น ศิลปะเรียลลิสม์ ศิลปะอิมเพรสชันนิสม์ ศิลปะนามธรรม เป็นต้น</p>					

16. เรื่อง การนำความรู้ทางสุนทรียะทางทัศนศิลป์ไปปรับปรุงใช้ในชีวิตประจำวัน

ลำดับ	จำนวนคาบ	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหาวิชา	กิจกรรมการเรียนรู้	การประเมินผล
16	2	ให้สามารถนำความรู้ทางสุนทรียะทางทัศนศิลป์ไปปรับปรุงใช้ในชีวิตประจำวัน	1. ศิลปะการตกแต่งบ้าน 2. ศิลปะการแต่งกาย 3. จิตวิทยาการใช้สี	<u>ผู้สอน</u> 1. การสอนแบบบรรยาย 2. การสอนแบบอภิปราย 3. การสอนแบบให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง 4. การศึกษานอกสถานที่ <u>ผู้เรียน</u> 1. ดูภาพสไลด์การตกแต่งบ้าน 2. ดูภาพสไลด์การแต่งกาย 3. สังเกตภาพการตกแต่งบ้าน 4. สังเกตภาพการแต่งกาย 5. ค้นคว้ารายงาน	1. การสังเกตจากการอภิปรายในชั้นเรียน 2. การตรวจผลงาน 3. การทดสอบปลายภาค